

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprave v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 6.

Ljubljana, dne 7. junija 1930.

Leto I.

Sokolski dnevi se pričeli

Proglas starešinstva mladini. - Prisrčen sprejem mladih Sokolov

Beograd, 6. junija. AA. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije in zletni odbor sta izdala proglas, ki sta ga podpisala v imenu saveza predsednik Gangl in tajnik Brozović, v imenu zletnega odbora predsednik Paunković in tajnik Živković.

Proglas pozdravlja srednješolsko mladino, ki je danes prispela v Beograd. Prve dni vsesokolskega zleta nastopa mladina kot predznanilka velikih dni sokolske slave in veličine. Prvič more jugoslovanska prestolnica pozdraviti na svojih tleh tolikšno število zastopnikov naše omladine. Sokoli jo objemajo z bratsko ljubeznijo kot bodoče nosilce sokolske misli, ki edina more razviti vse vrline našega naroda in slovanstva. Mladina mora doumeti globino te misli, kajti sokolstvo je sodelovalo pri ujediničenju in pri svobodi z neprecenljivimi

žrtvami. Da ni bilo teh žrtev, mladina ne bi mogla proslaviti sokolskega zleta v Beogradu. Sokol obljublja, da bo i v bodoče zvesto vzgajal mladino v duhu svojih sokolskih idealov, da jo bo učil nositi zastave sokolstva ter delati za kulturo in civilizacijo na podlagi morale in etike. Tako bo sokolska mladina zgradila most v bodočnost in sodelovala pri čim popolnejšem državnem edinstvu in pri čim tesnejšem zbližanju slovanskih bratov. Evo, v sijaju teh sokolskih idej, za katere vsi Sokoli žive in delajo, stopa mladina na plan in Sokol kraljevine Jugoslavije ji kliče iskreno dobrodošlico s sokolskim »Zdravljem«.

Beograd, 6. junija. Za dostojen sprejem mladih jugoslovanskih Sokolov je mesto v zastavah. Mestna občina je z veliko naglico pripravila vse, prečistila ulice, ovenčala

stavbe in pripravila krov, da sprejme 13 tisoč mladih Sokolov iz vse države. Ljudstvo je danes z navdušenim zanimanjem sprejemalo mlade Sokole, ki so prihajali uro za uro s posebnimi vlaki od vsepovsod.

Na kolodvoru so se že ob zgodnji uri zbrali zastopniki raznih društev, da na čim bolj svečan način sprejmejo sokolsko mladino. Ob 5. zjutraj je prišel prvi vlak in potem so si neprestano sledili vlaki ves dan. Že tekom dopoldneva je prispelo v Beograd 13 posebnih vlakov. Prvi so prišli mladi gimnazijski Sokoli iz Murske Sobote in Čakovca. Z velikim navdušenjem jih je pozdravljala množica, ko so v spremstvu odšli po mestu. Takoj za njimi so prispeli Sokoli iz Kragujevca, Arangjelovca in Svilence, ki so se pripeljali z nižkim brzovlakom. Nato so prišli ljubljanski real-

čani in za njimi zagrebški dijaki s prve gimnazije, druge in tretje realne gimnazije. Prispele so tudi tri vojaške godbe. Pred postajo so zaigrali koračnico ob neprestanem formiranju sprevodov, v katerih so mladi Sokoli odkorakali skozi mesto v pripravljene bivališča. Ob 10. je prispel vlak iz Skoplja, Velesa, Bitolja in Prizrena. Radosten vtis so napravile učiteljskice iz Skoplja v plavih krilih, belih bluzah in slamnkih. Ob 11. so prišli dijaki iz Sarajeva, Banje Luke in ostale Bosne. Takoj popoldne je prispel vlak iz Starega Bečaja in Vojvodine. Ob 16.30 so spet prišli Slovenci in tako neprestano do večera.

Na kolodvoru so sprejemali sokolsko mladino sokolski voditelji Gangl, Brozović, Brzaković in Miloš Radojlovič.

Važen govor Lloyd George-a

Napredek angl. imperija. - Uloga dominijonov

London, 6. junija. AA. Bivši ministrski predsednik Lloyd George je imel davi na imperijalni tiskovni konferenci znamenit govor.

Lloyd George je omenil v svojem govoru letošnjo izvajanje generala Smutsa, ki je dejal, da je bil britski imperij v zadnjih desetih letih popolnoma reorganiziran in postavljen na temelji, ki pomenja ravnopravnost, svobodo in večni mir.

Lloyd George je izjavil nadalje, da se strinja v bistvu z mnenjem generala Smutsa, in naglasil, da je angleški imperij v primeri z razmerami pred 30 leti zelo napredoval, kar se je zahvaliti v veliki meri udeležbi dominijonov v veliki svetovni vojni. Čeprav ni bil imperij na svetovno vojno pripravljen, so v kljub temu Indija in druge kolonije prihiteli Angliji naglo in izdatno na pomoč. Nadalje je Lloyd George naglasil, da kolonije niso bile obvezane stopiti v vojno, ker niso bile odgovorne za angleško politiko. Kolonije so se udeležile vojne deloma zato, ker so se strinjale s stališčem Anglije v sporu, deloma pa zato, ker vsak pošten človek pomaga svojemu tovarišu, ki je v nevarnosti. Toda glavni vzrok za to je bil instinkt, ki je pripravil ljudi do tega, da so se zbrali iz vseh delov

sveta pod svojimi zastavami. Nadalje je Lloyd George dejal, da je prišel pred 12 leti do prepričanja, da je britski imperij odločil svetovno vojno. Indija je poslala v vojno milijon mož. Dominijoni so poslali milijon ljudi, ki so bili najboljši vojaki, ki so kdaj korakali v bitko. Lloyd George je pri tem naglasil, da so to tudi potrdili nekateri največjih zaveznikov in angleških generalov, s katerimi je prišel tekom vojne v dotiko. Vstop dominijonov v vojno kabineta je bila ogromna ustavna izprememba v britskem imperiju. Zastopniki dominijonov so bili popolnoma enakopravni z angleškimi ministri. Udeležili so se tudi versailleske konference, ki je bila mednarodna vojni svet, katerega so se udeležili dominijoni kot samostojni narodi. Dominijoni so uživali popolno enakopravnost z drugimi narodi, čeprav niso bili v to upravičeni. Kljub temu sta Clemenceau in Wilson priznala dominijonom enakopravnost, ki so jo polagoma tudi dosegli. To je bila, je nadaljeval Lloyd George, zgodovina razvoja položaja dominijonov. Pozneje so se združili vsi narodi imperija v svobodno zvezo enakopravnih in neodvisnih narodov z enakimi pravicami in dolžnostmi.

Ureditev Youngovega načrta

Pariz, 6. junija. AA. V pododboru za emisijo Youngovega posojila je bil dosežen popolen sporazum. Odbor se je zedil glede jamstva nemške države in glede porazdelitve posameznih tranš na razne države. 84 milijonov dolarjev je odrejenih za francosko tržišče, enaka vsota bo prepuščena ameriškemu tržišču, 50 milijonov dolarjev pa bo oddanih kupcem v Veliki Britaniji.

Pariz, 6. junija. z. Bančni pododbor četvorice se je končno zedinil o vseh 4 točkah, ki se tičejo izdaje mednarodnega reparačijskega posojila in je določil besedilo naslednjih listin: 1. posebnih pogodb med vsemi posameznimi skupinami bančnih konzorcijev in nemško državno vlado, 2. glavna pogodba med banko za mednarodna plačila in med 9 glavnimi denarnimi tržišči, 3. glavna pogodba banke z nemško državno vlado glede odstotka nemških obresti itd., 4. prospekt posojila in njegovo točno besedilo. Posojilo bo te dni razpisano.

Nov kardinal

Pariz, 6. junija. AA. Havas poroča iz Rima, da je papež imenoval za kardinala lillskega škofa Lienarta in nadškofa v Rio de Janeiru Leme da Silvira.

Split dobi novo bolnico

Split, 6. junija. z. V teh dneh bo razpisan natečaj za gradnjo velike banovinske bolnice na Sirulah. V žiriji za ocenjevanje predloženih projektov bodo po en arhitekt iz Zagreba, Beograda in Berlina in nekateri banovinski arhitekti in inženjerji. Stroški za gradnjo te bolnice so določeni na 50 milijonov dinarjev. V bolnici bo okrog 500 bolniških postelj. Bolnica se bo delila v 9 oddelkov.

Koncem tega meseca bo otvorjen prvi avstrijski invalidski dom na Jadranu, ki je bil zgrajen v Podgori pri Makarski. Otvoritvi bodo prisostvovali razen predstavnikov invalidskega udruženja tudi delegati naše in avstrijske vlade.

Mirovne akcije naših žen

Dunaj, 6. junija. z. Feministična sekcija društva za mir je sklenila, da priredi v marcu 1931 v Jugoslaviji kongres, na katerem se bodo razpravljala politična vprašanja o zavarovanju miru predvsem v Evropi, pa tudi po vsem svetu.

Prijeti aretiranci nedolžni

Pariz, 6. junija. AA. Preiskava o železniški nesreči v Montereauju je ugotovila, da so trije delavci, ki so bili včeraj prijeti v Saint Loisu nedolžni.

Konferenca Male Antante

Beograd, 6. junija. I. Po 20. juniju potuje na Češkoslovaško zunanji minister dr. Voja Marinković na konferenco Male antante, ki se bo otvorila 25. junija na Štrbskem jezeru. Na konferenci bosta zastopala Češkoslovaško republiko dr. Edvard Beneš in njegov pomočnik dr. Krofta, Rumunijo pa njen zunanji minister g. Mironescu.

Konferenca bo imela nalogo sestaviti statut, v katerem bo določen dnevni red. Statut bo vseboval vprašanja ekonomskega, kulturnega in notranjepolitičnega sodelovanja med državami aMle antante. V njem bo rešen tudi problem o dnošnjih aMle antante napram drugim državam. Na konferenci bodo ministri govorili razen

tega tudi o poskusih restavracije habsburške monarhije na Madjarskem.

Znano je, da so p mirovni pogodbi člani habsburške monarhije skušali priti na madjarski prestol. Namerjano je bilo, da ga zasede Oton Habsburški, kar bi pa bilo v nasprotju z mirovnimi pogodbami. Konferenca se bo morala odločiti, kakšno stališče bo zavzela Mala antanta v slučaju, da se tak poskus vresniči.

Verjetno je, da bo postopala Mala antanta v tem slučaju ravno tako kot ob priliki prejšnjega poskusa, tako avnaga Karlova puča. Takrat so države Male antante ukrenile energične korake v prilog zavarovanja in spoštovanja določb mirovne pogodbe.

Princ Karol se vrne v Romunijo?

Bukarešta, 6. junija. I. Včeraj je član regentskega sveta patriarh Miron sprejel delegacijo 200 rumunskih žena, ki so ga prosile, naj se zavzame za to, da se princ Karl povrne v domovino. Patriarh je odgovoril, da se on kot član regentskega sveta ne more vtikati v to vprašanje, da pa vsi državljani želijo in prosijo, da se dovoli princu Karlu povratek. On sam osebno nima ničesar proti temu, da bi se princ Karl vrnil.

V političnih krogih vlada zelo veliko zanimanje za vprašanje, ali se bo princ

Karol v resnici vrnil v domovino. V javnosti krožijo vesti, da je potovanje članov kraljevske rodbine o inozemstvo v zvezi z eventualnim povratkom princa Karla. Po izjavi načelnika vlade Maniu-a pa potovanje kraljevske rodbine ni v nikakršni zvezi s tem povratkom, temveč se bo kraljica Marija, ki je danes odpotovala na Bavarsko, udeležila le iger v Oberammergau-u. Princezinja Jelena pa, ki je odpotovala v Frankfurt, bo obiskala le svoje mater.

Jugoslovansko-grško prijateljstvo

Atene, 6. junija. I. Vse grško časopisje se bavi s potovanjem solunskih gospodarstvenikov in novinarjev po Jugoslaviji. — Listi zasledujejo in komentirajo to potovanje z najlepšimi besedami. — Vsi listi brez razlike prinašajo uvodne članke, ki so posvečeni grško-jugoslovanskemu prijateljstvu in v katerih povdarjajo, da se je to prijateljstvo zelo utrdilo s sedanjim obiskom grških gospodarstvenikov. Listi so prinesli v celoti izjave ministrskega predsednika Venizelosa, zunanjega ministra dr. Voje Marinkovića, solunskih izletnikov, kakor tudi jugoslovanskih osebnosti, ki so jih sprejemale. V zadnjih komentarjih poudarjajo važnost prijateljstva in vedno ožjih vezi med obema narodoma. Predlog beograjske občine, da se postavi spomenik Rigi od Fere, grškemu pesniku in junaku, ki so ga v Beogradu ubili Turki, je bil neobičajno tople pozdravljen in je v Grčiji izzval veliko navdušenje.

Zeppelin, 6. junija. d. Zeppelin je ob 19.21, vračajoč se s svojega potovanja po severni in južni Ameriki, brezhibno pristal v Friedrichshafenu.

Francosko letalstvo

Pariz, 6. junija. AA. Minister za letalstvo Eynac je imel govor o načrtih letalskih gradenj leta 1930/31 in zavrnil razne netočnosti. Proračun za letalstvo znaša 2 milijardi frankov in so tu všteti izdatki za premestitev letališča v Le Bourgetu, nadalje izdatki za velik laboratorij za aerodinamiko, gradnje novih letališč, za prireditve velikih raidov za posamezna letala in za skupinske polete, za organizacijo rednih letalskih zvez z daljnim Vzhodom, s Kongom in Madagaskarjem.

London, 6. junija. AA. Znani indijski sportnik Ada Kan, čigar konj »Blinheine« je te dni zmagal pri klasičnem mangleškem derbiju, je razpisal nagrado v znesku 500 funtov (140.000 Din) za Indijca, ki bo prvi preletel iz kateregakoli mesta v Indiji do Capetowna v Južni Afriki. Polet sme trajati kvečjemu 4 tedne.

Romunska kraljica na potovanju

Bukarešta, 6. junija. AA. Rador poroča: Kraljica Marija je danes odpotovala na Bavarsko, kjer bo prisostvovala pasijonskim igram v Oberammergau. Rumunska kraljica se povrne v Bukarešto 14. t. m.

Teorija in praksa

Če bi bila sreča naroda odvisna od obilice gesel, političnih strank in raznovrstnih strankarskih programov, potem bi bili Slovenci gotovo med najbolj srečnimi narodi. Zlasti pa v povojnih letih. Stranka za stranko je vstajala, ena z lepšimi in bolj blagodonečnimi gesli ko druga in strankarsko življenje je bilo v tako bujnem cvetju, da bi že skoraj vsakih 100 Slovencev tvorilo svojo strako. Ampak blagostanja kljub vsem tem strankam ni bilo, temveč narobe, čim več strank smo imeli, tem bolj razdrapane so bile naše razmere in tem težje se je živelo. Zakaj, naj so bila gesla posameznih strank še tako lepa, vendar je vsaka stranka mislila v prvi vrsti le na sebe in na svoj interes in zato so bila vsa ta lepa gesla samo dekoracija, od katere pa narod ni imel nič. Vsa ta lepa gesla so bila samo teorija, so veljala le na papirju, dočim je bila praksa čisto druga.

In ljudje so to videli in postajali vedno bolj raznodušni. Vse volitve so to resnično potrdile s prepričujočo jasnostjo. Pri vseh volitvah so nastopile stranke z bolj spopolnjenim volilnim aparatom, leto za letom se je stopnjevala strankarska reklama, uspeh pa je bil vedno samo ta, da se je pri vseh volitvah zmanjšalo število volilcev in pri zadnjih volitvah so bili nevolilci že najmočnejša stranka. Stranke pa niso hotele uvaževati tega nauka, ki je izhajal iz rastoče abstinence volilcev, temveč so mislile le na svoje mandate, na vse drugo pa so pozabile. In zato tudi niso spoznale, da vsa njih gesla ne veljajo nič, če ostanejo le na papirju. Ljudje so hoteli skladnost med gesli in vsakdanjim življenjem, stranke pa so še naprej poznale samo teorijo. Ta neskladnost med teorijo in prakso je povzročila, da so se ljudje vzdržali volitev in da je vse naše javno življenje zastajalo v vedno večjem mrtvilu. Gradilne sile naroda so počivale, živila je le strankarska polemika in strankarski boji. Ti pa so bili tem ostrejši, čim bolj so bili neplodni.

Napredek naroda pa je odvisen od zanimanja ljudi za javno življenje. Vsled tega je neobhodno, da zavlada v javnem življenju zopet skladnost med teorijo in prakso, ker brez te skladnosti ni mogoče vzbuditi ljudskega zanimanja za javna vprašanja. Kaj pomaga na vse zadnje ljudem, če kdo oznanja še tako lepa gesla, če se pa po njih ne ravna. Kaj pomaga uradništvu, če mu kdo govori o nedopustnosti uradniških premeščanj iz partizanskih ozirov, če pa taisti gospod istočasno podpisuje persekucijske dekrete.

V tem je ravno vsa stvar, da tisti, ki kako stvar oznanja, tudi sam po njej živi. In zato so ljudje že davno spoznali, da programi sami na sebi niso važni, temveč da je važno samo to, kako se izvajajo. Saj itak vsi vemo, kaj je dobro za narod in državo, in že davno niso te resnice nobena tajnost. Vsak od nas hoče, da vladata povsod red in zakonitost, da ni nobene korupcije, da se s složitnim delom skrbi za vedno večje blagostanje. Vse stranke so zato tudi vedno oznanjale, da bodo v tem smislu delale, ko pa so prišle na vlado, pa so se svojim geslom v večji ali manjši meri skoraj vedno izneverile.

Pomen nove dobe, ki je nastala s 6. januarjem, pa je baš v tem, da se doseže skladnost med teorijo in prakso, da ne bodo lepe besede veljale le na papirju, temveč tudi v življenju. Zato se danes tudi ne polaga važnosti na lepo sfriziran program, temveč na to, da bo v resnici vladalo povsod poštenje in zakonitost.

Ni lahka stvar, da se doseže tudi v resnici skladnost med teorijo in prakso, ker le npravnstveno močni ljudje s krepko voljo dosežejo to. Zato pa velja tudi tem ljudem v prvi vrsti klje nove dobe, nato pa tudi vsem drugim, ki hočejo, da vlada skladnost med teorijo in prakso tudi v političnem življenju. Dosledno temu pa je zato tudi nova doba, doba za idealne ljudi in zato hoče nova doba ustvariti idealizem, ki bo premagal vse težkoče in prerodil vso državo, da bo postala srečna in močna Jugoslavija resnica.

In za ta visoki cilj — idealisti in spodobni ljudje na plan!

Proces v Beogradu

Beograd, 6. junija. I. Na današnji razpravi, ki jo je ob 18.15 otvoril predsednik dr. Subotić, je govoril dr. Ante Trumbić, zagovornik obsojenega dr. Mačka. Dr. Trumbić je govoril do 12.45, nakar je bila razprava zaključena. Popoldne se razprava ni vršila in bo radi tega dr. Trumbić svoj obrambni govor nadaljeval jutri zjutraj.

Zahteve koroških Slovencev

Za kulturno avtonomijo in narodni pouk v šolah. - Proti hujskaški proslavi plebiscita

Jasno in tudi pogumno besedo so spregovorili koroški Slovenci na obnem zboru svojega političnega društva. Jasno, ko so brez ovinkov povedali, da niso oni, temveč koroški Nemci tisti, ki zavlačujejo uresničenje kulturne avtonomije. V dolgih člankih so se že pustili hvaliti koroški Nemci, kako silno so za pravično rešitev manjšinskega vprašanja, ko nudijo koroškim Slovincem kar kulturno avtonomijo. V resnici pa so nudili Slovincem kulturno avtonomijo v takšni obliki in pod takšnimi pogoji, da bi koroški Slovenci sebe obsodili, če bi sprejeli takšno avtonomijo. Predlog koroških Nemcev je bil neodkritosrčen in je bil le navadno paradižanje, dočim so v resnici bili sami koroški Slovenci tisti, ki so brez hinavščine v srcu bili za kulturno avtonomijo. In da so to sedaj tudi povedali, je bilo prav in potrebno.

Tudi vse ostale zahteve koroških Slovencev so jasne in tako razumljive, da ne potrebuje nobenega dodatka. Le eno je treba še posebej pripomniti.

Vsa Evropa, ves svet si želi miru in mirnega sožitja med narodi. Tudi v Avstriji silno radi povdarjajo, da so s pacifizmom naravnost prepojeni. Kdo pa naj veruje tem zatirjevanjem, če pa na Koroškem pravljajo takšno proslavo plebiscita, kakr-

šne zmorejo le hujskači. Proslavljati sebe kot pacifista, obenem pa žaliti drug narod na najtežji način, to se pravi postavljati sebe na laž. Ne čudimo se, če proslavljajo koroški Nemci plebiscit, pričakujemo pa, da ga bodo proslavljali na način, ki ne bo škodoval dobrim odnosom med našim narodom in Avstrijo. Upamo pa tudi, da bodo uvideli Nemci v Avstriji sami nastopili proti temu, da bi se proslavljala plebiscit na način, ki bi žalil nas. In to bodi povedano z vsem povdankom.

Pa naj imajo besedo tudi koroški Slovenci sami, ki so sklenili te resolucije:

1. Na obnem zboru političnega društva dne 5. junija 1930 v Celovcu zbrani Slovenci kljub zavlačevanju od strani Nemcev prej ko slej vztrajajo na zahtevi kulturne avtonomije in ponavljajo odklane zadnjih obnem zborov. Ponovno odklanjamo vsako cepitev šolskih otrok na dve šolski oblasti in zahtevamo za vse otroke, ki jih starši prostovoljno vzgajajo v slovenskem jeziku, narodno in domoljubno vzgojo po slovenskem učitelstvu, ki ima ljubezen do slovenskih otrok in slovenske kulture.

2. Odločno odklanjamo kršenje določb o utrakvističnih šolah po šolski oblasti in

vse poizkuse uvedbe pouka krščanskega nauka v nematerinskem jeziku.

3. Ponovno zahtevamo pouk krščanskega nauka na nadaljevalnih šolah v materinskem jeziku.

4. S povdankom, da razumemo slavitev desetletnice glasovanja, obžalujemo, da se obenem vzbujajo spomini na predplebiscitne boje, na način, ki obuja staro sovraštvo. Po predznakih sodeč, se naše ljudstvo upravičeno boji in zahteva zaščite.

5. Odločno protestiramo proti zlorabi žalostnega gospodarskega položaja koroških Slovencev, ki se kaže v naseljevanju nemških državljanov, predvsem protestantov na slovenskem ozemlju in obžalujemo, da »domovini zvesti« Slovenci ne dvignejo protesta.

Poročila mandatorjev koroških Slovencev so obsegala splošne zahteve posameznih evropskih manjšin v skladu z zahtevami koroških Slovencev, posebno pa dvočnost avstrijskih Nemcev glede priznanja (Koroška, študentski red na dunajski univerzi). Dalje splošni politični in gospodarski položaj slovenske manjšine. Posebno pažnjo so posvetili poročevalci letošnji proslavi predplebiscitnim bojem in šolskim razmeram v slovenskem ozemlju.

Kriza kršč. soc. stranke v Avstriji

Kunschakov vpliv raste, Seiplov pada

Dunaj, 6. junija. d. Kriza v avstrijski krščansko-socialni stranki se poostruje od dne do dne. Odnosaji med heimwehrovcem prijazno skupino in njim nasprotno so vedno bolj napeti. Popolni prelom med obema skupinama pa se odlaga z ozirom na eventualno ogrožanje kabineta dr. Schobra. V tem trenutku ne želi nobena stranka vladne krize, niti vladna koalicija, niti ne socialni-demokratska opozicija. Le skrajno radikalni elementi heimwehrovske skupine še forsirajo demisijsko vlado, ker skušajo postaviti na čelo vlade svojega moža. Ti ljudje pa niso več tako močni, da bi mogli z enim mahom vreči dr. Schobrovo vlado, kakor se je to zgodilo s prejšnjo vlado Streeruwitza. Njih borba proti vladni nima nikakih izgledov. Vse kaže, da bo doživela antimarksistična fronta velika presenečenja.

Ogromna večina krščanskih socialcev ni več tako naklonjena prelazu dr. Seiplu, ki je pristaš heimwehrovcev, marveč se naslanja na drugega voditelja starega Kunschaka. To se je jasno pokazalo na sestanku velikega kluba krščansko-socialnih poslancev. Sestanka se je udeležilo 98 poslancev, od teh je bilo odkrito za Kunschaka 63, od ostalih 85 pa je bilo le 26

poslancev za to, da se izrečejo za prisego heimwehrovske. Tudi ostali dve vladni skupini, Velenemci in Landbund, nočejo ničesar slišati o kakšnem heimwehrovskem zveznem kancelarju. Ker ni izgleda na takojšnji padec dr. Schobrove vlade, nekateri politični krogi že računajo na skorajšnje nove volitve v Avstriji. Te volitve si opozicija prav iskreno želi. Nacionalno radikalni tisk na Dunaju javno naglašja: »Če gre tako naprej, je celokupna antimarksistična fronta pred katastrofo.«

Znova so se pričela pogajanja med poslanci vseh treh vladnih skupin v pogledu avstrijsko fašistovske prisage. V prihodnjih dneh baje določijo zadnji rok, ko bodo poslanci, pristaši Heimwehra, prisegli. Formula prisage bo nekoliko zmernejša. Poslancem bo omogočala njih stališče napram parlamentu in njih stranki.

Dunaj, 6. junija. z. Po indiskreciji se je sedaj zvedelo, kakšno je bilo razmerje glasov, s katerimi je krščansko-socialna stranka sprejela predlog, da se prizna zaprisega Heimwehra kot ustavna in zakonita. Za predlog je glasovalo 26, proti pa 9 poslancev. Pred glasovanjem je 63 poslancev zapustilo dvorano.

Deklaracija slovaških poslancev

Praga, 6. junija. d. Narodna skupščina je danes nadaljevala debato o uvozni carini na živino. Po končani debati je povzel besedo poslanec Hrušovski (narodni socialist) ter podal naslednjo izjavo:

V imenu slovaških poslancev republikanske, socialno-demokratske, ljudske, narodno demokratske in narodno socialne stranke povdarjam, da narod, ki ga imamo čast zastopati v tem parlamentu, s skrajno nevoljo zasleduje vse proti določilom trianonske pogodbe naperjene manifestacije in pokrete na Madjarskem, kajti ta narod je trdno odločen se krepko braniti proti vsem, ki skušajo Slovaško odtrgati iz telesa Češkoslovaške republike ter ga znova priversti v nekdanjo sužnost. Manifestacije smatramo za take, ki ne služijo ideji miru in nikakor ne pospešujejo sprave narodov v Srednji Evropi.

Smatramo za svojo sveto dolžnost, da opozorimo svetovno mnenje na vse nevarnosti, ki se porajajo iz revizionistične propagande madjarskih gospodov.

Mi hočemo v miru živeti z vsemi našimi sosedi, toda ta mir se ne more kupiti s tem, da bi mi odstopili le en majhen kosček zemlje naše republike.

Naposled opozarjamo, da bi eventualna revizija določil trianonske pogodbe nalezela na resen in odločen odpor in bi pomenila tudi nevarnost za splošni mir.

Rim-Poljska-Rusija

Rim, 6. junija. z. Potovanje ministra zunanjih poslov v Varšavo je bilo ponovno odloženo zaradi tehničnih razlogov, in sicer na drugo polovico tega meseca. Tukajšnji politični krogi menijo, da eventualni nadaljnji razgovori med Italijo in Francijo onemogočajo Grandiju, da pred 15. t. m. zapusti Rim. Italijanski tisk poudarja, da ima Grandijevo potovanje v Varšavo namen uvrstiti vezi medsebojnega prijateljstva, ki že dolgo spajajo Italijo s Poljsko. Poljska je poklicana, da izvršuje važno in koristno funkcijo v imenu vse Evrope, posebno pa evropskega zapada. In v tej svoji nalogi mora črpati moralne sile, katere ji dajejo nauki rimske cerkve. Varšava in Rim se znova snideta, da skupno vodita delo v skladu s krščansko civilizacijo, proti sovjetski propagandi, ki razdira sedanji socialni in državni red. Rim postavlja sovjetom nasproti dve univerzalni sili in to sta religiozna misel rimske cerkve in politična koncepcija fašizma.

Največji angeški pesnik

London, 6. junija. AA. Angleški prestolonaslednik je včeraj prisostvoval v ladjedelnici v Glasgowu slovesnosti, ki jo je priredila največja angleška paroplovna družba »Cunard Line«. Družba je naročila nov parnik, ki bo po obsegu in velikosti presegel vse angleške parnike. Predsednik upravnega odbora je v svojem govoru dejal, da bo pri gradnji tega veleparnika zaposlenih 5000 delavcev, kar bo v znatni meri olajšalo brezposelnost v ladjedelniški industriji.

Seja angleškega parlamenta

Položaj v Indiji. - Chamberlein proti priznanju sovjetov

London, 6. junija. AA. Na današnji seji spodnje zbornice, so vprašali tajnika za Indijo Wedgewooda Benna, ali ima indijska vlada dovolj sredstev na razpolago za ohranitev notranjega in zunajega miru. Benn je odgovoril z da.

Nato je čital Benn to-le poročilo o položaju na severozapadni indijski meji:

»Pred nekaj dnevi so prispela poročila o zbiranju pripadnikov afriidskega plemena v dolini Bara, južnizapadno od Pešavarja. Poročila o številu upornikov so bila različna in cenila so jih na 4 do 5 tisoč. Namen teh ljudi je nejasen. Po moji informaciji, je nadaljeval Benn, so se zbrali le mladi ljudje tega plemena, ki nimajo podpore starejših. Po zadnjem poročilu so Afridi v močnih skupinah zasedli vasi ob vhodu v dolino Bara in pozvali vaščane, naj se jim

pridružijo za pohod v Pešavar. Do sedaj niso stopile vojaške sile v stik z uporniki. V noči 4. junija so napadla angleška letala razna taborišča upornikov. Benn je zaključil, da je odšla iz Pešavarja leteča kolona, ki čisti ozemlje južno Pešavarja.

London, 6. junija. AA. Na današnji seji spodnje zbornice je poveljnik Oliver Locker Lamson stavil vprašanje o odnosajih s Rusijo. Bivši zunanji minister Chamberlain je dejal, da se je delavska vlada leta 1924 prenačila, ko je priznala sovjetsko Rusijo in podpisala novo konvencijo. Še bolj se je prenačila angleška vlada s podpisom druge konvencije, s katero je formalno priznala sovjetsko vlado kot pravno vlado v Rusiji, čeprav ni ta spremenila svojega stališča do Anglije.

London in Vatikan

London, 6. junija. AA. Na današnji seji spodnje zbornice je podtajnik za zunanje zadeve Dalton izjavil, da je bil imenovan dosedanji poslanik pri sveti stolici Chilton za angleškega poslanika v Čilu in da potuje na svoje mesto v Santiago. Dalton je dodal, da ni bil doslej še imenovan novi angleški poslanik pri sveti stolici in da ne more reči, kdaj se bo to zgodilo.

Dunaj, 6. junija. d. Vremenska napoved: Vetrovno, temperatura se bo zvišala, na zapadu nagnjenje k nevihtam, na severu menja se oblačno.

Romunija proti tujim vplivom

Bukarešta, 6. junija. I. Včeraj je finančni minister g. Madjaru predložil v parlamentu zakonski predlog, po katerem bo dobila vlada pooblastilo, da lahko napove vsakomur carinsko vojno, v slučaju, da bi skušal vplivati na rumunska tržišča in ustvariti na njih izreden položaj. Predvidena je tudi podvojitve dosedanjih carinskih tarifov in po potrebi tudi prepoved uvoza. V dobro poučenih krogih se širijo vesti, da je to prikrita pretnja Nemčiji, ki razgovore o zaključitvi trgovinske pogodbe zavlačuje.

Madžarski legitimizem

»Državopravni Trianon.« — Dve tezi v okvirju legitimističnega gibanja. — Berzeviczy in grof Albert Apponyi.

Z ozirom na dejstvo, da je postalo vprašanje restavracije Habsburgovcev v zadnjem času zopet aktualno, smatram za potrebno, opozoriti jugoslovansko javnost na živahno kontroverzno, ki so jo v tej zadevi vodili v decembru l. 1927. v budimpeštanskem tisku Julij Gömbös, nadalje predsednik Akademije znanosti in lepih umetnosti Albert pl. Berzeviczy in med drugimi tudi grof Albert Apponyi. Slednja dva sta legitimista. Toda iz akademskih, vseskozi protinjenih polemik med tema dvema gospodoma se je dalo z lahkoto izluščiti dve načelno si nasprotujoči tezi. Berzeviczy je takrat zahteval, da se ima madžarski kralj — kot legitimist je mislil in misli edino — na Otona Habsburškega — odločno in brez kakršnihkoli pridržkov odreči »avstrijskim dednim deželam«, da se na ta način zadosti volji, izraženiv svečani izjavi pokojnega kralja Karla: popolna nacionalna in politična neodvisnost madžarskega naroda je in ostane dogma. Seveda, Berzeviczy je interpeliral dotično zgodovinsko izjavo Karla IV. v tem smislu, češ, da se ipak ne izključuje personalne unije z bivšimi »dednimi deželami« nekdanje monarhije, kar bi utegnulo ogroziti nacionalno neodvisnost madžarskega naroda. Tako je Berzeviczyjeva teza obračunala z nevarno in ta mirni razvoj v Srednji Evropi kvarno uado enega dela legitimistov, ki še vedno vzdržujejo zveze n. pr. z avstrijsko »Kaiserliche Volkspartei« polkovnika Wolfa in bivšo generaliteto ter aristokracijo, — vkratka z ljudmi, ki, goječ Lippowitov »Wiener Journal«, še vedno upajo, da se povrnejo dnevi dvoglavega enega brla... S tem v zvezi se je tudi moralo

diskutirati vprašanje starih kraljevskih inavguracijskih diplomov, ki se ne krijejo s trianonsko stvarnostjo.

Kako irealno še vedno mislijo člani madžarske gentry-je, pa pokazuje v zvezi z gornjimi izjavami trditev, ki jo je napisal grof Albert Apponyi v »Pester Lloyd« št. 283 z dne 14. decembra 1927 in ki se glasi: »Dokler se še najdejo v starih dednih deželah našega kralja, čegar prestol mu je oropala revolucija, zvesti pristaši, ki mu ohranjujejo svojo zvestobo celo v težavni, skoro brezupni situaciji, jim vladar ne more pokazati vrat, ne more tudi z enostranskim sklepom raztrgati etičnih vezi, ki ga vežejo z njimi. Zvestoba ni enostranska nego protistranska moralna obveznost.«

Kakšen cilj torej zasledujejo legitimisti sedaj, ko je Oton Habsburški takorekoč polnoleten? Vsa znamenja kažejo, — zlasti pa prisega nadvojvode Albrehta — da se Otonove šanse dvigajo. Te dni so imeli v Appeldornu sestanek, katerega so se udeležili razun Zite in Otona tudi nadvojvodinja luksemburška in bivši bolgarski car Ferdinand. Kaj so sklenili, še ni znano. Toliko je gotovo, da ima svoje prste vmes tudi diplomacija neke velike sile — pa tudi nekateri aristokrati iz zap. dežel.

Cilji teh ljudi so znani in ni treba o njih govoriti, temveč zadostuje, da mirno opazujemo njih delo. To tem bolj, ker so že davno minili časi, ko je nemo velika gospoda odločala. Danes ima besedo tudi še madžarski narod, ki pa misli malo drugače ko legitimisti vseh vrst. In v tem je močna garancija, da ne bodo mogli legitimisti skaliti miru. Spectator.

Indija in angleško javno mnenje.

Posebni odposlanec lista »Daily Herald« oglašja v svojih poročilih, da obstoji najtesnejša stran sedanega položaja v Indiji v tem, da se opaža stalno narščanje sovražstva Indijcev proti Evropejcem, seveda v prvi vrsti proti Angležem. Bojkot angleškega blaga se čedalje bolj širi. Omenjeni poročevalec navaja slučaj nekega trgovca v Pendjabu, ki ima v skladišču razno angleško blago v vrednosti nad 20 milijonov linarjev in ki ga nikakor ne more spraviti v promet.

Tudi če se angleškim oblastvom posreči, da sedanjo vstajo popolnoma zatrejo, bo vendar ostalo sovražstvo sedanega pokolenja in bodočih pokolenj. Indijski trg, ki za Anglijo v tem hipu nikakor ne obstoja, se je bo dal več nikdar v prejšnjem obsegu osvojiti, ako dovolj angleška vlada, da pride še do večje zaostritve položaja.

V zvezi z mnenjem tega časnikarja je zanimivo tudi naziranje nekega drugega

Angleža, znanstvenika, profesorja na londonski univerzi I. Coatmana, bivšega direktorja statističnega urada pri indijski vladi. I. Coatman je imel nedavno v Londonu dve javni predavanji o položaju v Indiji in o vzrokih sedanega nacionalističnega gibanja. Po njegovem mnenju je indijski nacionalizem posledica na eni strani političnega napredka, s katerim je deželo obdaruja Anglija sama, na drugi strani po napredku na polju vzgoje in gospodarstva. Kljub vsem plemenskim in drugim razlikam, ki ločijo Indijo v posamezne predele, je gotova stvar, — trdi profesor Coatman — da tvori vesoljna ogromna Indija eno samo gospodarsko enoto. Osamljenost, v kateri so se nahajali posamezni deli dežele, dokler ni bilo v njej železnic, je za vedno prenehala. Prometne zveze med pokrajinami so počasi ustvarile vse pogoje, ki so potrebni, da se številna plemena Indije strnejo v eno enotno indij-

sko nacijo, ki se sedaj ustvarja pred našimi očmi.

Moderna prometna sredstva pa niso približala le posameznih indijskih plemen med seboj, temveč so omogočila tudi stalno zvezo med Indijo in ostalim svetom, tako da je postala ta dežela eno izmed najvažnejših svetovnih tržišč. Ni bilo mogoče drugače, nego da je to približanje Indije ostalemu svetu imelo dolekoosežne posledice tudi na vso vzgojo novih indijskih generacij. Izobrazba in vzgoja mladine se je v vedno večji meri modernizirala, ideje

zapadne kulture in civilizacije so se začeli lahko širiti, čim so moderna prometna sredstva omogočila mladim Indijcem, da so se lahko podajali na šolanje v Evropo in v druge dežele ter se vračali v domovino napolnjeni z novim modernim duhom napredka in svobode. In ta razvoj je prav tako mogočno pripomogel k ustvarjanju in oblikovanju enotnega indijskega patriotizma in nacionalizma kakor splošni gospodarski in prometni napredek dežele.

Sokolstvo

Priprave za sokolski zlet v Beogradu

Priprave za sokolski zlet v Beogradu se bližajo svojemu koncu. Parni valjarji na vežbališču pridno ravna jo glade teren, na štadijonu pa preizkušajo trdnost in solidnost konstrukcij. Vsa dela nadzoruje inž. Radulović.

Na štadijonu bo prostora za 45.000 gledalcev in za 3500 vežbačev. Štadijon je podoben močeni trdnjavi z visoko lesen o ograjo, izza katere se dviga zgradba tehnične visoke šole. Prostori na štadijonu so že razdeljeni in oko vidi povsod same številke, s katerimi so označeni posamezni oddelki in sedeži. Na višavah pa se blišče sokolski znaki: škrlatno-rdeči sokoli z mečem in krempljih. Sokolske znake obdajajo škrlatno-rdeči venci.

Pogled s poveljniškega mostu za načelnike saveza pa je naravnost veličasten. Most se dviga visoko iznad streh sosednih zgradb. Pogled z mosta je pogled v širino, v prostornost, ki vzbuja v človeku dojem moči in krepkosti.

Na tem obsežnem prostoru dela 450 delavcev dan na dan. Vozovi, ki dovažajo in odvažajo material, se v velikanskem prostoru kar izgubljajo. Tudi velike brzgalne požarne brambе, ki so jih postavili na štadijonu, izgledajo kar neznatno.

Vodovod je že napeljan in napeljana je tudi že elektrika, ki bo razsvetljevala prostor iz velikih žarnic. Glavna skrb pa je osredotočena na zavarovanje štadijona proti požaru, vsaj so zanj porabili 5100 kubičnih metrov lesa iz bosanskih gozdov in 60.000 kg železa in jekla. Ognjegašci imajo nepretrgano službo in se menjavajo vsakih 6 ur.

Izleti ob vsesokolskih svečanostih

Zletni odbor vsesokolskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije je organiziral s »Putnikom« celo vrsto izletov po naši državi in na naše morje, ki so namenjeni predvsem inozemskim gostom in udeležencem vsesokolskega zleta. Inozemski gostje bodo deležni 75% popusta po vseh državnih železnicah. S tem bo dana inozemskim udeležencem vsesokolskega zleta prilika, da si po končanem zletu ogledajo razne kraje naše prostrane domovine. Predvideni so naslednji izleti:

1. enodnevni izlet iz Beograda v Topolo, Oplenac in nazaj z avtomobili;
2. enodnevni izlet iz Beograda v Aran-

gjelovac, Arangijelsko banjo in nazaj;

3. enodnevni izlet z ladjo iz Beograda v Novi Sad in nazaj;

4. tridnevni izlet z ladjo iz Beograda v Smederevo, Golubav, Donji Milanovac, Džerdap in otok Adakale;

5. izlet do Prahove z ladjo in nato po železnici do Zaječara, Borskega rudnika in Paračina;

6. izlet v Južno Srbijo in Vrnjačko Banjo preko Skoplja, Prištine, Kosovske Mitrovice, Mataruške Banje, Kraljeva;

7. izlet v Južno Srbijo do Skoplja, Struge, Ohrida, Bitolja, Prilepa in nazaj;

8. izlet v Južno Srbijo in na Jadransko morje preko Skoplja, Prištine, Visokih Dečan, Peći, Cetinja, Dubrovnika, Splita, Vrhovine, Plitvičkih jezer, Zagreba in od tod v Ljubljano, na Bled in do Bohinjskega jezera;

9. izlet iz Beograda do Sarajeva, Dubrovnika, Splita in Crikvenice;

10. izlet preko Zagreba in Ljubljane na Bled.

Podrobnosti o teh izletih so natisnjene v okusno opremljeni knjižici, ki je bila izdana v češkem in poljskem jeziku.

Cene vstopnic za zlet srednješolske mladine.

Za zlet srednješolske omladine v nedeljo 8. junija točno ob 3 popoldne veljajo te cene:

Prva tribuna: Sedeži v sredi 40 Din, sedeži ob strani 30 Din, stojišča 5 Din, odprte lože 24 do 81 200 Din.

Druga tribuna: Sedeži v sredi 40 Din, sedeži ob strani 30 Din, stojišča 5 Din, pokrite lože 1 do 54 Din 200.

Tretja tribuna: Vsi sedeži 10 Din, stojišča 5 Din.

Četrta tribuna: Sedeži v sredini 30 Din, sedeži ob strani 20 Din, stojišča 5 Din, pokrite lože 1 do 26 Din 150.

Vstopnice se dobe samo pri blagajni zletnega odbora, palača Izvozne banke, Terazije 7, mezanin, ob uradnih urah. Priporočamo vsem, da si vstopnice nabavijo naprej, da ne bo navala pred blagajno in na samem zletišču. Razen javnih nastopov je za občinstvo velikega interesa poset zletišča ob času tekm in treninga.

Ni bil rojen za špijona

Maja 1914. Štiri tedne dopusta v žepu in v Pariz. Moj vlak jo je odkuril iz Strassbourga. Mimo tira dirja pokrajina; od minute do minute se zarijemo v vogošče predore in potem — Avricourt. Mesto strmih streh nizki krovci, sanizani okrog cerkvenega stolpa. Takšne so bile tam preko meje, v Franciji. In kmalu za tem Nancy in še nekaj postaj in končno Gare de l'Est (Vzhodni kolodvor — Pariz).

Prvikrat v mojem življenju sem stopil v sloviti Babel ob Seni. Izginil sem med tisoči, ki so begali po peronu. V avtu sem se ustavil pred hotelom »Sainte-Marie«, kjer sem si bil brzojavno naročil sobo.

Seveda me popade sluga precej s stoterimi pariškimi znamenitostmi in docela mimogrede, kdo bi si jih vse zapomnil, sem slišal tisto o letališču v Issy-les-Moulineaux.

»Pa je dovoljeno ogledati si tam to letanje« sem vprašal zgovornega Ganimeda.

»Seveda je strogo prepovedano, zato pa si morete dovoliti to kar brez drugega. Zapomnite si, monsieur: Kar je pri nas prepovedano, je dovoljeno in kar je dovoljeno, se ne sme.«

Precej za tem sem nekega dopoldne s svojim aparatom na jermenu preko rame in z rdečim Baedekerjem v roki kolovratil po boulevardjih, ves srečen v svoji dopustniški svobodi. Ko sem si privezal dušo in založil želo-dec pri »Charbotu«, sem skočil, bila je ena, v tramvaj. Peljal sem se do »Gare des Invalides« in potem ob Seni mimo Eiffelovega stolpa skozi utrdbе. Menda ni preteklo še pol ure, odkar sem sedel v vozu, ko sem zapazil na tabli ob cesti: »Vhod na vežbališče in letališče Issy-les-Moulineaux. Skočil sem z voza.

Pred mano se je tik ob mestnih zidovih raztezal travnik, velik približno kvadrat kilometer. Krog njega nizek plot, visoka drevesa, barake, hangarji in šotori, pred vhodom pa napis, da je vstop prepovedan. Pod napisom

je stala straža z dolgo puško in s še daljšim bajonetom na njej.

Bedasta objestnost — kaj sem prav za prav iskal tod? Saj ni bilo mogoče med planke, v tisto pohojeno travo. Pa sem začutil žilico. Zakaj si ne bi jaz, ponižen in zgolj razvedrila željan civilist, dovolil poštno šale. Prijel sem rdečega Baedekera, kot da bi bil molitvena knjiga, napravil najnedolžnejši obraz in krenil pod vhod. »Stoj!« — in že je dvignil stražnik svojo junaško roko. Zaigral sem preplašenega inozemca, ki ne zna francoščine. Toda straža je zmajala z glavo in me odvrčala. Neki sergant, menda poveljnik stražnice, se je pokazal iz barake.

»Bitte, ick uill sehen Fliegen.« sem jo lomil z ravnodušnostjo angleškega globetrotterja. »Fliegen gibts hier nicht, nur Wanden und Flühe« je izjavil podčastnik po nemško. Menda je bil doma tam neke ob alpski meji.

Pomolil sem poveljniku svojega Baedekera pod nos: »Bitte, hier lesen, alle Tag Issy-les-Moulineaux Fliegen sehen.« Pa ga še pogledati ni hotel.

Pač pa je vzel iz moje škatle toliko cigaret, kolikor jih je mogel zajeti s palcem, kazalcem in sredincem. Pomignil je stražniku in sta stopila na stran. Ni bilo namenjeno mojemu ušesu, kar mu je prišepetal. Toda moja duša je blagovala moj bežen spomin na mojo Jeanette, ki mi je, zarobljenemu cepcu, vbijala v glavo s neskončno pedagoško potrpežljivostjo francosko konverzациjo. In tako sem razumel, kaj je sergant pravil stražniku:

»Tega pa že lahko spustiš. Saj je menda kakšen angleški idiot ali kaj podobnega, ki se mu o letalstvu še ne sanja.«

Obrnil se je in mi dejal prav spodobno: »Izvolite, gospodi!«

»Vi ste pa prav zares prijazen, sem dejal, »Toda bodite še tako dobri in mi povejte, kaj neki pomenijo oni-le s apnom zaznamovani krogi in kvadrati tam v travni?«

»Dragi gospod, to so za tarče letalcev, da mečejo vanje svoje bombe, to se pravi žakeljčke s peskom. Ta krog predstavlja četo vojakov, oni drugi utrdbо, tretji ladjo.«

»Torej smem vstopiti?«

»Prosim«, dodal je sergant in z mojo cigareto med zobmi izginje zopet med tiste štiri lesene stene. Jaz pa jo mahnem z veliko korajžjo čez travnik. Kam sem prav za prav hotel? Pred mano se je senčil med drevjem največji hangar. Iz njega je molela konica velike cigare, v rumeno svilo zavite. »Lebaudy« sem čital na njej. To je tisti sloviti Zeppelinov tekmeč, sem se spomnil. Ozrl sem se, pa ni bilo nikogar. Straža je bila petsto korakov za mano. Polastila se me je strašna radovednost, kaj neki tiči še tam-le v tisti lopi?

Poleg velikega hangarja je stala še cela vrsta manjših. Samemu sebi sem si zazdel kakor Danijel v levnjaku. Zaril sem se z glavo v prvo lopo. Stresla so se mi kolena od samega presenečenja. Na stenah tabele in risbe, pa računi in pod vsemi vedno le eno samo ime: Rocheur! In sredi lope, bleščeče se v soncu, dva sama koraka pred mano njegov stroj, prav zares njegov stroj, da si ga mogel otipati in ovohati. Njegov stroj za metanje bomb! Hipoma sem se spomnil besed, ki sem jih pred dnevi slišal od mojega šefa v ministrstvu: »Francozi, to so vražji ljudje, so že iztaknili naravnost idealen stroj za bombe. Docela nova iznajdba nekega Le Rocheurja ali kako se ta tič že kliče. Naravnost strašna reč ta stroj, cilj kot pri puški, kratak pritisk in bomba se zarije naravnost v tarčo... Naš ataché doslej žal še ni mogel iztakniti niti najmanjših podatkov o tem vršnem orožju. Pa saj ni čudo. Francozi ga varjejo kot buncico svojega očesa.«

Zameglilo se mi je pred očmi: Rocheur! In sedaj stojim pred njim! Še enkrat sem se naglo ozrl, nobene žive duše. Iztrgal sem kos papirja iz žepa, risal, pisal, čečkal, kar sem

le mogel. Če bi me ujeli, bi sedel celo svoj življenje, kot grof Monte Kristo, v katakombah v Chateau d'If! (Majhen skalnat otok blizu Korzike). Prisluskoval sem: Nirvana nad Parizom in okolico. Nastavil sem skrbno svoj fotografski aparat na stroj. Kratak pritisk — in ves zasopel sem skočil na travnik.

Do skrajnosti ravnodušen sem jo maha mimo straže. In še nasmehnil se je mož. »Saj ni nič kaj takega tod«, sem mu zaklical. Sama lopa in lopa, vse tako strašno dolgočasno.

»In če tudi ni«, je po nemško odgovoril sergant iz barake. Z nova sem mu ponudil cigareto, zajel jih je vse z dvema prstoma. »Prav lepa hvala«, sem še dejal. »Zakaj pa?« in trenutek kasneje: »Au revoir, Monsieur.« Z vaskrvi v glavi sem je popihal do postaje ob mezdonskih vratih. Sem li sanjal, ali je bila mar resnica? Vsi tuji atašee iščejo zaman. In ja sem ga iztaknil, Roucherjevega vraga! Man ne nori ves svet?

Tisto noč pa sem le slabo spal. In ko me je zbudilo drugega dne solnce, me je tiščalo v prsih, ko da bi imel mačka. Jaz špijon? Še nobena beseda se mi ni doslej v mojem življenju tako zagabila, ko to ime. In na kakšen način sem postal ovaduh! Mar po svoji pameti ali po krivdi drugih?

Zamižal sem in premislil. Takoj sem se tudi odločil. Skočil sem s postelje, odprl okno. Zaobjel me je val čistega zraka. S stisnjenimi zobmi sem izpostavil Roucherjevo ploščo svetlobi. Slika je bila uničena. Nato sem pograbil papirje z zapiski in čakami in jih raztrgal na tisoč koscev. In še zažgati sem jih moral, preje mi ni dala vest miru.

Uro kasneje sem sedel na terasi kavarne na Boulevardu-des-Italiens. Med zobmi sem stiskal cigareto in moja vest je bila čista. Bil sem vesel ropotanja in vrvenja avtomobilov in vozov, ki so se pehali pred mano v nedoglednost.

Dnevne vesti.

Izročitev španskih odlikovanj našim industrijcem

Na lanski veliki mednarodni razstavi v Barceloni je bila naša država prav častno in odlično zastopana z vsemi industrijskimi, obrtnimi in umetniškimi proizvodi. Dosegla je častno priznanje. Tudi naši industrijci in obrtniki so razstavili v jugoslovanskem paviljonu svoje lastne izdelke, za katere so želi splošno priznanje, kar dokazuje tudi dejstvo, da je bilo 12 industrijcev in obrtnikov odlikovanih z zlato odnosno srebrno medaljo.

Zbornici TOI je bila poverjena častna naloga, da razdeli ta odlikovanja med odlikovance. Izročitev se je včeraj ob 11. uri dopoldne vršila v slavnostni dvorani Zbornice. Poleg odlikovancev so bili prisotni: načelnik trgovinskega oddelka banske uprave dr. Rudolf Marn, člani industrijskega oddelka z načelnikom g. Dragotinom Hribarjem na čelu ter generalni tajnik Zbornice dr. Fran Windischer in tajnika g. Ivan Mohorič in dr. Ivan Pless.

Predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin ml. je v svojem nagovoru povdarjal, da si Zbornica šteje v prijetno čast, da razdeli udeležencem razstave v Barceloni lepa odlikovanja. V lepih besedah je očitno pomen dogodka, ker se je na razstavi, ki je bila prirejena v kolosalnem obsegu, naša država udeležila v prav odlični formi. Slovenski zastopniki industrije so se na njej prezentirali prav dostojno, zato so dosegli splošno priznanje in pohvalo. Odlikovanje priča, da so bili izbrani lepi izdelki naše industrije in obrti. Udeležba naše države na razstavi ne pomenja samo moralni uspeh, marveč je dosegla tudi, da je prišlo do sklenitve trgovinske pogodbe med našo državo in Španijo. S to pogodbo je odpadla surtaksa za naše v Španijo izvažane produkte. Na Sušaku in Reki so naše blago prevzemali italijanski posredovalci, blago je potem šlo v Španijo kot italijansko blago pod italijansko zastavo. S trgovinsko pogodbo je to odpadlo.

Predsednik je dalje omenil, da je španjski konzul g. Hieng opravil svojo obnovo, ker je poslovno zadržan. V imenu Zbornice je nato g. predsednik najpristnejše čestital vsem odlikovalcem. Želel jim je, da bi odlikovanci navezali še tesnejše trgovske stike s Španijo.

G. predsednik je nato razdelil odlikovance med medalje in umetniško izdelane diplome, ki bodo v pravi okras njih pisarnam. Odlikovani so bili:

Z zlato medaljo in Grand Prix: Hmeljska eksportna družba »Hed« v Zalcu, zastopana po g. Franu Picklu, ki je razstavila razne vrste hmelja. Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani za svoje lepe čipke, Sever & Komp., trgovina z deželnimi pridelki v Ljubljani, za razstavljene deželne pridelke, specialno raznih vrst fižola in suhih gob.

Z zlato medaljo in diploma: Državno zdravilišče v Rogaški Slatini za zdravilno vodo, g. Valetin Noč v Škofji Loki za umno čebelarstvo, Remec & Co., tovarna vpogojenega pohištva in lesna industrija v Duplici pri Kamniku, »Titan«, d. d. tovarna železne ključavničarske in kovinske robe v Kamniku, Swaty Fran, tovarna za brusne kamne v Mariboru.

S srebrno medaljo in diploma: Srednja tehniška šola v Ljubljani, zastopana po direktorju g. Reisnerju, za svoje keramične izdelke, s katerimi je bil jugoslovanski paviljon okrašen. Dalje F. Heinrichar, lesna industrija v Ljubljani, za razne lesne proizvode, Josip R. Puh, trgovina s stavbnim materialom in parketi v Ljubljani, za nadstropnike, in končno Graščina »Klevec« na Dolenjskem za raznovrstna dolenjska vina.

Načelnik dr. Rudolf Marn je odlikovancem čestital v imenu banske uprave ter je povdarjal, da so si odlikovanci odlikovanja zasluženo pridobili in imajo ta odlikovanja veliko vrednost, ker so oficijelna in niso kupljena kot je to drugje običaj. Banske uprave veseli vsak napredek našega gospodarstva. Odlikovanci so imeli dovolj poguma, da so šli tekmoval s celim svetom in zato so lahko ponosni na zmago. Iskreno je dalje čestital voditeljem treh banovinskih zavodov, ki so vsi mož na svojem mestu. Odlikovanci lahko zro s ponosom na svoje uspehe. Zato kliče: »Le vedno naprej, a nikdar nazaj!«

Predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin ml. je nato zaključil to skromno slovesnost.

Velika žepna tatvina na Vodnikovem trgu

V večjem številu so zadnji čas žepari posetili Ljubljano, ker so računali, da jim bo šel njih nepošteni posel v klasje. Splošno so se ukanili. Na velesejmu je za zanje slabo. Zato so se spravili na Vodnikov trg, kjer segajo gospodinjam v košare.

Včeraj okoli 9.30 dopoldne, ko je bil trg najživahnejši, se je primerila prav drzna žepna tatvina za večjo svoto. Žrtve tatvine je bila stara ženica vdova Barbara Zajc z Illovc. Iz žepa ji je potegnila neznana, starejša ženska denarnico, v kateri je bilo 9 metuljev in 12 kovačev, torej skupaj 1020 Din ter še nekaj drobiža in razni računi. Prebrisana tatvica jo je neopaženo popihala z Vodnikovega trga.

Ta tatvina pa postaja prav zapletena. Kmalu po tej tatvini je poštna uradnica Amalija Pavlin opozorila stražnika Alojzija Pavlina na neko starejšo, kmečko oblečeno žensko, ki je preštevala denar. Gospodinja Pavlinova je izjavila, da je dobro opazila, kako je ta ženska pobrala listnico Pred Škofijo in je mnenja, da je ženska denar našla ter ga je hotela prikriti. Pri tej ženski so našli res približno enako svoto denarja in železniško legitimacijo. Sama odločno zanika, da bi bila denar ukradla Zajcovi.

Težka nesreča v gozdu

Litija, 6. junija.

22letni hlapec Anton Zupanc, doma iz Spodnjih Tep pri Poljniku, je danes dopoldne vozil hlode iz Poljšniškega gozda na žago. Na strmem delu gozdne poti je hotel voz od zadaj zavreti. Ko je šel nazaj, mu je po nesreči spodrsnilo tako, da je padel pod zadnje kolo, ki mu je obe nogi zdrobilo. Klical je na pomoč. Naposled so prišli do njega tovariši, ga naložili na voz in odpeljali na litijsko postajo, od tam pa v Ljubljano v bolnico, kamor so ga z rešilnim vozom ob 14. prepeljali.

Opozorilo mizarским mojstrom

Mizarске razstave na ljubljanskih velesejnih so zelo dvignile ugled naše mizarске obrti. Njen sloves se naglo širi ne samo po celi domovini temveč tudi v inozemstvu.

Inozemska industrija strojev za obdelovanje lesa zasleduje z velikim interesom razvoj našega mizarstva, saj hoče ravno v industrijsko manj razvitih državah napraviti čim večje kupčije.

Kot posredovalcev se poslužuje posebno spretnih potnikov, ki so tako vsiljivo zgovorni, da kupec skoro do besede ne pride, ves omamljen od sijajnih obljub. Kakor hitro zastopnik to opazi, mu že predloži v podpis naročilno pogodbo, da ja nima časa razmišljati ali se s strokovnjakom posvetovati. Da mu »olajša« način plačevanja, ga pregovori k podpisu sicer še neizpolnjene menice.

Ko pride kupec k sebi in si da nemško pisano pogodbo prestaviti in razložiti, šele uvidi, da o raznih obljubah, kakor na pr. triletni garanciji itd. ni ne duha ne sluha ter da naročila pod nobenim pogojem ne bi podpisal, ker stroja ali sploh še ni nameraval kupiti ali pa ker so plačilni pogoji zanj pretežki.

Kupci strojev za obdelovanje lesa naj bodo zato, ako jih obiščejo nepoznani inozemski potniki, zelo previdni.

Priporoča se jim, da se glede realnosti tveganj kakor tudi glede kvalitete in konstrukcije strojev obrnejo na Urad za pospeševanje obrti, Ljubljana, Krekov trg 10, kjer se jim bo rade volje postreglo s strokovnjaškimi nasveti oziroma popolnoma nesebično posredovalo nakup strojev.

Vreme

Prejšnje hladno in oblačno vreme se v naših krajih počasi izboljšuje. Bilo je včeraj mirno in le malo oblačno. Barometer je ob 7. zjutraj kazal: Ljubljana 767.8, Maribor 766.6, Mostar 768.8, Zagreb 767.2, Beograd 767.7, Sarajevo 766.3, Split 764.6, Rab 764.8. Temperatura ob 7. zjutraj: Ljubljana 14 C, Maribor 15 C, Mostar 19, Zagreb 17, Beograd 15, Sarajevo 13, Split 17, Rab 19 C. Deževalo je včeraj v Zagrebu, Splitu in Rabu, v Dalmaciji sploh. Dež se je torej preselil s severa proti jugu. V Splitu je včeraj zjutraj padlo 15 mm dežja. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 22 C, a najnižja 12. — Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, nestanovitno vreme.

— Razpisana služba kemika. Glavna direkcija državnega posestva Belje v Kneževu razpisuje natečaj za mesto kemika v tovarni sladkorja v Branjinom vrhu. Prošnje je treba vložiti do 15. t. m.

— Uradno razglašajo: Most na banovinski cesti Bled-Bohinj v Soteski pri erarični žagi je v slabem stanju. Vsled tega je do nadaljnjega vožnja po njem z avtobusi in tovornimi avtomobili brezpogojno prepovedana. Dopustna je le vožnja z vozovi in navadnimi avtomobili do teže 1200 kg in največ s hitrostjo 5 km na uro. Otvoritev rednega prometa se bo pravočasno objavila.

— Mali poštni paketi v mednarodnem prometu. To poslovanje se prične s 1. julijem 1930. V zmislu člena 32. mednarodne londonske konvencije se uvedejo v promet med našo državo in drugimi državami nove pisemske pošiljke »mali paketi«. Mali paketi so tista vrsta pisemskih pošilk, katerih teža znaša največ 1 kg in katerih vsebina je blago, ki ima prodajno vrednost. Izvzete pa so dragocenosti. Največje obseznosti teh pošilk so naslednje: v dolžini 45 cm, v širini 20 cm in v višini 10 cm. Kadar so v obliki zvitek, ne sme presegati dolžina 45 cm, premer pa ne 15 cm. Pristojbina znaša za vsakih 50 gramov 1.50 Din, najmanj pa 6 Din. Pošiljka »mali paket« mora biti tako zavita, kakor je to predpisano za blagovne vzorce, to je, da se da brez poškodbe odpreti in vsebina pregledati. Na zunanji strani ovojne tvarine mora biti tudi navedeno ime in naslov pošiljatelja. Malim paketom se ne smejo prilagati pisma ali kakšne druge listine, ki imajo značaj osebnega dopisovanja. Toda pošiljatelj sme pošiljki priložiti odprt račun ali seznam predmetov, ki se s pošiljko pošilja. Za dostavo malega paketa na dom plača naslovnik dostavnino, ki znaša 3 Din. Vrhutega mora plačati tudi carinjaino, ki je kakor za ostale pisemske pošiljke 3 dinarje.

— Slovensko planinsko društvo naznanja: Otvorjene in oskrbovane so v Kamniških planinah vse koče, razen Češke koče; dalje so otvorene in oskrbovane: Spodnja koča in Kadnikovska koča na Golici, Aljažev dom v Vratih, Erjavčeva koča na Vrščici, Triglavski dom na Kredarici, koča pri Triglavskih jezerih, Malnerjeva koča pod Črno prstjo in Kerkova koča na Rakitovcu, Staničeva koča je otvorena, ni pa oskrbovana. Vozovnice, kupljene za izletniški vlak, ki odhaja na Binkoštno nedeljo ob 5.23 zjutraj, veljajo za povratek v nedeljo ali ponedeljek zvečer z izletniškim vlakom.

— Društvo orožniških upokojencev za Slovenijo v Ljubljani obvešča vse svoje člane in stanovske tovariše, da se bo vršil redni občni zbor tega društva neprekidno 15. t. m. ob 10. uri dopoldne po prihodu mariborskega vlaka v prostorih restavracije Novi svet na Gosposvetški cesti. Člani in stanovski tovariši vljudno vabljeni.

— Vlak je povozil v torek 14. letnega mladeniča Milomira Mladenoviča iz Konjvice, ko se je vračal domov iz Čučka, kamor je bil odšel s svojim očetom. Oče je ostal v mestu, sin pa se je peljal domov z vozom, ki ga je vlekle par volov. Voli so stopali zaradi vročine zelo počasi, deček pa je ležal na vozu. Ko pa je voz zavil na križišče ceste z železnico, je ravno prihajal vlak, ki je vole toliko splasil, da so pač nekoliko bolj potegnili, ampak le toliko, da so sami ušli preko proge, voz pa je zagrabil vlak in ga popolnoma zdrobil z dečkom vred. Ker je bil fant že blizu doma, so takoj poklicali na lice mesta njegovo mater, a tudi vsi vaščani so prihiti na kraj nesreče, a bilo je že prepozno. V svoji tugi je mati objemala od telesa odrezano sinovo glavo in se kar ni mogla ločiti od njega, dokler je niso sočutni popotniki potolažili.

— Menihi tožijo svojega predstojnika. Arhimandrit in upravitelj samostana Šišotovec v Sremu dr. Trbojevič je prijavil državnemu pravdniku v Sremski Mitrovici tri svoje menihe, da so ubili 65-letno samostansko kuharico. Na podlagi te ovadbe je dalo državno pravdnništvo izkopati truplo umrle kuharice in pregledati od zdravnikov. Preiskava telesa pa je dognala, da je kuharico zadela kap. Zato je državno pravdnništvo tožbo arhimandrita dr. Trbojeviča zvrnilo. Sedaj pa so sklenili uboja usumljeni menihi naprositi svojega škofa v Sremskih Karlovcih, da jim dovoli tožiti svojega samostanskega predstojnika zaradi obrekovanja. — Med pravoslavnim prebivalstvom v Sremu vlada za ta spor veliko zanimanje.

— Rodbinska tragedija. V vasi Bivolje, nedaleč od Kruševca, se je odigrala dne 5. t. m. žalostna rodbinska tragedija. V vasi sta živela zakonca Vojislav in Vidosava Petković v večnem prepiru, ker je bil mož zelo udan alkoholu. Mož je bil zaposlen v Kruševcu, odkoder se je navadno kasno ponoči vračal domov, kjer je brez pravega povoda pretepal svojo ženo in otroke. Žena je z otroci vred že večkrat zapustila dom, pa se je vedno zopet vračala, misleč, da bo le enkrat bolje. Mož pa je postajal vedno surovejši, tako da žena ni mogla več izdržati in zato je sklenila, da ga umori. Ko je mož ponoči zaspal, je pograbila sekiro in mu presekal glavo. Zjutraj pa se je šla sama prijaviti, nakar so jo pridržali v zaporu.

— Cigan prodal hčer za 200 dinarjev in za novo harmoniko. Te dni je prišla v Srebobran neka ciganska družina, za katero so se pa takoj začeli zanimati orožniki. Ko so orožniki zahtevali od vsakega člana družine legitimacijo, se je pokazalo, da 13-letna Živka nima nikake izkaznice. Na vprašanje, odkod je dekle in kako je zašlo v družino, je odgovoril starešina družine, da je deklica hčerka nekega starega, že oslepelega prijatelja starešine, ki je s svira-

njem na harmoniko komaj toliko zaslužil, da je skromno preživljal sebe in hčerko. Iz usmiljenja mu je nato ponudil starešina 200 Din in novo harmoniko, če mu oče prepusti dekleta, in je obljubil, da bo lepo skrbel za njo. Oče se je po dolgi borbi udal, in tako je mlada ciganka prišla v tuje roke. Dela ni imela drugega, kakor da je zvečer pobirala denar od gostov od mize do mize, kjer so cigani svirali. Dekle je orožnikom potrdilo, da je vse res, kar je povedal starešina, in potrdilo je tudi, da se ji dobro godi — samo stare ciganke jo grdo gledajo, ker je ona mlada in lepa.

— Strela je ubila dne 5. t. m. v Čardaku pri Zepču 40-letnega pastirja Rajka Ilčiča. Ilčič je pred bližajočo se nevihto stopil pod drevo, v katero je udarila strela.

Ljubljana. Gledališče v Ljubljani

Opera.

»Teden domačih opernih del.« Jutri v soboto 7. t. m. se poje kot prva predstava Foersterjev »Gorenjski slavček«. V partiji Struklja nastopi po parletni odsotnosti g. Zupan. Dalje nastopijo v večjih partijah: ga Ribičeva, ga Popovičeva, gna Španova, gg. Gostič, Grba, Mohorič, Janko in drugi. Dirigent: prof. Jeraj. Nato sledi pantomina dr. J. Ipavca, katero je po klavirskem izveščku instrumental V. Parma, »Možiček«. Plese in pantomino je našeludiral baletni mojster g. Golovin. Izvajajo: Pierrot — g. Golovin, Kolombina — gna Moharjeva, Harlekin — gna Jančarjeva, sobarica — gna Smerkoljeva, ter baletni zbor pomnožen s člani opernega zbora. Dirigent g. Neffat. Predstava se vrši pri zelo znižanih cenah, izven abonmana. — V nedeljo 8. t. m. se poje kot druga predstava Zajca »Nikola Šubić Zrinski« z g. Primožičem v naslovni partiji. Sulejmana poje priljubljeni pevec g. Križaj, dalje nastopijo: ga Thierryjeva, ga Poličeva, gg. Kovač, Marčec Janko, Mohorič. Sodeluje baletni zbor in drugi. V ponedeljek 9. t. m. se bo pela L. Šafranek-Kavičeva dramatična opera »Hasanaginica« z gospo Thierryjevo v naslovni partiji. Hasan-ago poje tudi to pot g. Križaj. Dirigent g. ravnatelj Polič. Obe predstavi se vršita pri zelo znižanih cenah.

■ Poziv! Dne 11. in 12. junija 1930 posetijo odlični člani rumunskega avtomobilskega kluba Ljubljano. Gostje se pripeljejo v sredo, dne 11. junija med 10. in 11. uro dopoldne iz Zagreba po Dolenjski cesti, čez Karlovski most, zavijejo za gradom ob Gruberjevem prekopu v Streliško ulico ter vožjo dalje mimo Mestnega doma na Mestni trg, Stari trg, čez sv. Jakoba most na Cojzovo cesto, mimo spomenika Ilirije, po Vegovi ulici, čez Kongresni trg pred Kazino, kjer bo sprejemni pozdrav. — Približno pol ure kasneje se odpeljejo rumunski avtomobilisti po Šelenburgovi ulici, Prešernovi ulici, Miklošičevi cesti, Tavčarjevi ulici in Celovski cesti proti Bledu. Prihodnji dan 12. t. m. prispejo rumunski gostje z Bleda okrog 10. ure dopoldne zopet v Ljubljano ter se odpeljejo brez postanka po Dunajski cesti dalje proti Celju. — Vabim ljubljansko meščanstvo, da mile goste iz domovine naše kraljice povsodi pristrčno pozdravi ter okraši domove v onih ulicah, kjer se bodo vozili rumunski avtomobilisti s cvetjem in zastavami.

■ Posebni vlak za gasilce. Povodom velikih slavnosti ob 60-letnici obstoja gasilskega društva v Laškem bo vozil v nedeljo 8. junija ob 12.30 posebni vlak za gasilce in one, ki se nameravajo udeležiti slavnosti. Dovoljena je polovična vožnja. Nazaj bo vlak vozil v ponedeljek 9. t. m. ob 8. uri zjutraj.

■ Promenadni koncert Nar. žel. glasbenega društva Slove v Zvezdi danes zvečer ob pol 8. uri. Spored: 1.) Uvodna koronacija; 2.) Rossini: Stabat mater, arija; 3.) Gounod: Faust, fantazija; 4.) Jessel: The Gibson Girl, two step; 5.) Wagner: Počiljam ti te rožice, pesem; 6.) Beethoven: Egmond, uvertura; 7.) Bardorfer: Slovenske pesmi, potpuri; 8.) Zaključna koronacija. Kapelnik gospod Heri Sveter.

■ Razstava ročnih del. II. drž. realna gimnazija na Poljanah v Ljubljani priredi v ponedeljek, 9. t. m. dopoldne in v torek, 10. t. m. celi dan razstavo tekoma pouka od učenec in učencev izvršenih ročnih del iz šivanja, risanja, prirodoписа in zemljepisa. Ravnateljstvo najvljudnejše vabi na ogled zlasti starše otrok, ki obiskujejo ta zavod. Vstop prost.

■ Naval na ljubljansko bolnico. Do včeraj opoldne je bilo letos sprejetih v ljubljansko javno bolnico 7790 bolnikov, prav rekordno število, ki daleč presega ostala leta ob tem času. Vsi oddelki so natrpani bolnikov in mora bolniška uprava mnoge bolnike odklanjati, če niso nujno potrebni bolniške oskrbe ali pa jih predčasno odpuščati iz bolnice.

■ Oživljeni piščanci. Neki list je poročal, da je strahovita toča v sredo pobila na Kodeljevem 12 piščancev. Stvar ni bila tako tragična. Res je le, da je toča popolnoma omamila uboge piščance, ki so potem izgledali, kakor da bi bili pobiti. Lastnik — spreten lovec — pa je piščance pobral in jih odnesel na toplo v kuhinjo, kjer so kmalu oživeli in začeli čivkati.

■ Tatvina odeje. V Rečni ulici št. 3 stanujoči vdovi in hišni posestnici Josipini Picelj je neznan tat ukradel iz nezaklenjene sobe dve stari odeji, vredni 200 Din.

■ Aretacije. Od četrtka do včeraj opoldne je ljubljanska policija aretirala 7 oseb, med njimi 6 mladih žensk zaradi tajne prostitucije in nekega Bosanca zaradi krošniarenja. Na policijo

je bil včeraj priveden tudi neki lesni špekulant. Njegova zadeva je precej zapletena. Vprašanje je, ali spadajo njegove manipulacije s kavcijskimi, ki so mu jih morali polagati njegovi nameščenci pri sprejemu v službo, pred kriminal ali pred redno civilno sodišče.

Policijske prijave. Včeraj je bila policijski upravi prijavljena samo manjša tatvina dveh odev, vrednih 200 Din. V mestu je vladal mir. Prijavljenih je bilo 5 avtomobilistov zaradi prehitre vožnje in 11 voznikov zaradi prestopkov cestnopolijskega reda. Kljub velesojnim prireditvam je bila samo ena oseba prijavljena zaradi pijanosti.

Nesreče v Ljubljani. Vdova zvanjčenika dr. Lavne Zelenice Ana Volkar je v četrtek popoldne tako nesrečno skočila pred glavnim kolodvorom s tramvaja, da se je močno pobila po glavi. Prepeljali so jo v javno bolnico, kjer so ji rano sprali in obvezali, nakar je odšla domov. — Dijakinja Marija Omerzelj si je pri te lovadbi v šoli zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v bolnico.

Maribor

Naša linija. Pojav našega lista je v Mariboru vzbudil mnogo ugibanj ter pravih in napačnih komentarjev. Oni, ki so pravilno domneli 6. januar in novo miselnost, ki jo je ustvaril, so ga pozdravili s čistim srcem; drugi so podvomili in pričeli ugibati, koga zastopa, katera stranka stoji za njim; tretji, ki so ostali po svoji mentaliteti taki, kakršni so nekoč bili, so ga odklonili. Na te poslednje se ne obračamo: njih ne more spremeniti noben argument, in tudi na prve ne, kajti njim komentarji itak niso potrebni. Zaslutili so nemi resnico. Obračamo se na one druge, ki dvomijo in ugibajo ali stoji za »Jugoslovonom« bivši radikali, bivši liberalci ali bivši klerikanci, odnosno pamezne njihove frakcije. Tem povemo odkrito in jasno: za nami ne stoji nobena bivša stranka, nobena stara razdvajalna in partizanska bolesta miselnost, za nami stoji samo in edino globok in neomajno resna volja, ustvariti slovenskemu narodu v neločljivi zvezi s Hrvati in Srbi ono bodočnost, katero so si želeli vsi tisti najboljši jugoslovanski duhovi, ki so pred letom 1918. žrtvovali svoje moči, intelektualne in fizične, za ustvaritev Jugoslavije. Toda ne za ustvaritev Jugoslavije strankarskih borb, fraz, svetnega, kulturnega, socialnega in gospodarskega dela. Jugoslavije, ki bo kulturno in gospodarsko močna in v kateri bo iz svobodnega in enakopravnega tekmovanja Slovencev, Hrvatov in Srbov rasla sinteza višje jugoslovanske skupnosti, ne prisiljena s paragrafi in zakoni, ne s strankarsko diktaturo in preganjanjem, ampak svobodna, prestovoljna, spontana. To je program našega lista in kdor je zanj, pozdravljen!

Binkošti v mariborskem gledališču. Na Binkoštno nedeljo 8. t. m. se vprizori po daljšem presledku Straussova klasična opereta »Netopir«, to pot zadnjič v sezoni in pri nižanj cenah. Na Binkoštni ponedeljek 9. t. m. se vprizori znamenita domača drama iz preteklosti celjskih grofov »Herman Celjski« kot kmečka predstava pri najnižjih cenah z začetkom ob 15. uri. Zvečer ob 20. uri pa se vrši prva repiza tatinske komedije slavnega nemškega dramatika G. Hauptmanna »Bobrov kožuh«.

Dan bonbončkov. Jutri, v soboto, in v nedeljo priredi tukajšnja podružnica Ciril-Metodove družbe dan bonbončkov. Čisti dobiček je namenjen narodno-obrambenemu delu.

Binkošti v mariborskem gledališču. Na binkoštno nedeljo, 8. t. m. se uprizori po daljšem presledku in zadnjič v sezoni Straussova opereta »Netopir«, ki je pri vseh dosedanjih uprizoritvah dosegel zelo lepe uspehe. Znižane cene. — Na binkoštni ponedeljek, 9. t. m. pa se

vrši popoldne ob 15. uri zadnja predstava, namenjena kmetovalcem-okoličanom. Upizori se ob tej priliki znamenita Novačanova drama iz preteklosti Celja »Herman Celjski« pri nižanj cenah. — Istega dne zvečer pa se priredi prva repiza Hauptmannove komedije »Bobrov kožuh«, ki je pri premijeri izredno uspela.

Vinogradniški tečaj. Dne 12. t. m. se bo vršil v banovinski trtnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru enodnevni tečaj za zeleno cepljenje, pletev ter zatiranje boleznih in škodljivcev v vinogradništvu. Tečaj bo praktičen in teoretičen ter se bo vršil od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave sprejema do 11. t. m. uprava nasadov.

Tečaj o precepljanju šmarnice. V ponedeljek 23. t. m. se bo na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli od 8. do 12. in od 14. do 18. ure vršil enodnevni tečaj o zelenem precepljanju šmarnice.

Islet. Klub SPD »Meja« priredi na binkoštni ponedeljek, 9. t. m. islet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu in sicer v dveh skupinah. Mlajši člani in boljši turisti odidejo ob 4. uri jutraj z Gradskega trga preko Sv. Urbana, Sv. Križa, Zavercevega vrha in Zlemberških ribnikov. Starejši in slabši pešci pa se peljejo s prvim vlakom do postaje Fala in odidejo potem peš do Sv. Duha. Vabljeni so vsi prijatelji »Meje« in lepe narave.

Umrla je v četrtek zvečer v splošni bolnici gospa Marija Severjeva, žena posestnika v Sv. Tomažu pri Ormožu. Bila je stara 35 let.

Osnovanje klavniškega odseka. V mestnem svetu se je te dni osnoval nov klavniški odsek. Vanj so bili delegirani gg. Janko Tavčar, Vilko Weixl, Hohnje in Sirak. Novi odsek, ki je bil zarezek že skrajno potreben, bo vodil nadzorstvo nad poslovanjem Mestne klavnice.

Mesne cene v Mariboru. Na mariborskem mesnem trgu veljajo zadnje dni sledeče cene: volovsko meso prve vrste kg od 18 do 20 Din, volovsko meso druge vrste kg od 14 do 16 Din, meso bikov, krav in telic kg od 10 do 14 Din, telečje meso prve vrste od 20 do 25 Din, druge vrste od 14 do 16 Din, svinjsko meso, sveže, od 15 do 28 Din.

Trg. Pekov trg je bil najbolj založen z gobami in šparglji. Jurčice so prodajali po 2 do 3 dinarje kupček, kavičice po 1 dinar. Cvetiče so stale po pet dinarjev komad. Donjače črešnje so prodajali po 4 do 7 dinarjev liter. Prvi domači krompir so ponujali v lepih kupčkih po 1 dinar. Dalmatinske morske ribe so bile običajne cene, dravske belice pa so prodajali po tri dinarje.

Velik proces pred velikim senatom. Dne 26. in 21. t. m. se bo vršil pred senatom petorice tukajšnjega okrožnega kot kazenskega sodišča eden največjih procesov, kar jih je Maribor v zadnjem času doživel. Pred sodiščem bo stalo 22 oseb, obdolženih ponarejevanja denarja, zagovarjalo pa jih bo 17 odvetnikov. Razprava se bo vršila v bivši porotni dvorani, ker je običajna kazenska razprava dvorana premajhna. Za proces vlada v Mariboru izredno veliko zanimanje.

Težka nesreča. Sinoči je na cesti med Gornjo Kungoto in Sv. Jurjem ob Pesnici prišel pod težek sena voz petindvajsetletni posestnikov sin Ivan Lebar iz Sv. Jurja ob Pesnici. Lebar je zadobil težke notranje poškodbe in je bil tekot noči z rešilnim vozom prepeljan v mariborsko javno bolnico.

Policijska kronika. Aretiran je bil včeraj Mihael L. zaradi razgrajanja, prijavljen pa so bili slučaj: izvajanje mladoletnega dekleta, poškodovanje tuje lastnine, 2 neopravičeni posesti orožja, telesna poškodba, nesposobno obnašanje, prekoračenje policijske ure in prekoračenje predpisov za automobile; najdeni so bili 3 predmeti, intervencija je bila ena.

Hišni prepis. Včeraj popoldne je v baraki v Dankovi ulici prišlo do prepisa med Elzabeto P. in Francem K. Posledica je bila, da je

mož sunil žensko tako nesrečno, da je padla, dobila 2 cm dolgo rano nad levim očesom in si izvil tudi palec na desni roki. Končno besedo bo govorilo sodišče.

Misterijsna bomba. Pri renoviranju neke hiše na Koroški cesti so danes popoldne našli na podstrešju napolnjeno bombo. Kako je bomba prišla tja in s kakšnim namenom, še ni pojasnjeno. O najdbi je bila obveščena vojaška oblast.

Gelje

Napredovanje v sodni službi. Sodnik okrožnega sodišča v Celju g. Fran Kompara je napredoval v I-3.

Inozemski gostje o Binkošti v Celju. Na binkoštno nedeljo pride v Celje 100 motociklistov z Dunaja, ki pridejo izlet po naši državi. Na svojem potovanju se za kratek čas ustavijo tudi v Celju. Isti dan jutraj potujejo z brzim vlakom skozi Celje grški gospodarstveniki, ki si ogledajo razne gospodarske ustanove v naši državi. Peljejo se iz Ljubljane v Maribor in od tam v Rogaske Slatine. V Celju se menda ne ustavijo. Verjetno pa je, da se ustavijo v našem mestu rumunski avtomobilisti, ki tudi pridejo vožnjo po naši državi in se v četrtek, 12. t. m. odpeljejo iz Ljubljane preko Trojan v Rogaske Slatine.

Premestitev vsodni službi. Sodnik okrožnega sodišča v Celju g. dr. Jurij Štampihar je po lastni prošnji premeščen k deželnemu sodišču v Ljubljani. Sodnik deželnega sodišča v Ljubljani g. Anton Račar je pride na lastno prošnjo k okrožnemu sodišču v Celje.

Poročil se je 4. t. m. v Mariboru g. Isken Pipuš, inženir v kemični tovarni v Celju, z gospodino Milko Glaserjevo, hčerko veleposelnika iz Ruš.

Slavna koleraturka ga. Tinka Wesel-Polla, primadona graške opere nastopi v celjskem gledališču v petek, 13. t. m., ko gostuje mariborsko gledališče z Verdijevo priljubljeno opero »Rigoletto«. Ker se mora gospe Wesel-Polli pravočasno javiti, če se vrši gostovanje ali ne, naj bo gledališče do srede, 11. t. m. zvečer razprodano, sicer se gostovanje ne more vršiti.

Umrla je v celjski javni bolnici ga. Frančiška Vovk, žena preglednika finančne kontrole. Stara je bila 46 let in je bila doma iz Petrovč. — V vojaški bolnici je umrl 20letni redov 39. peš. polka Djordje N. Višij doma iz Smilčica v Srbiji.

Umrl je v celjski bolnici Avgust Rovšnik, 16-letni čevljarji vajenec iz Braslovč.

Pred izročitvijo sodišču pobegnil. V četrtek je prišel z večernim vlakom v Celje uslužbenec mariborske občine, ki je spremljal mladega fanta, katerega bi moral oddati celjskemu okrožnemu sodišču. Fant, 19-letni Josip Plavčak, rojen v Grazu ter pristojen v Donačko goro v šmarnem srezu, je izkoristil dreenje številnih potnikov na kolodvoru in se zmuznil iz rok svojega čuvaja. Ta je takoj obvestil službujočega stražnika, vendar pa o fantu ni bilo več sledu.

Samo izposodil si je. Neki P. Vinko je prišel predvčeršnjim mimo kozolca posestnice Jazbice Francške v Gaberju in vzel seboj dve kosi in dva brusar, kar je vse skupaj bilo naslonjeno na kozolec. Neka ženska, ki ga je pri te mposlu opazovala, ga je spoznala in je bil Vinko ovaden policiji radi tatvine. Pri zaslišanju pa je rekel, da si je kosi samo izposodil, ni pa mogel povedati, kje in kaj da bi bil kosil z izposojenima kosama.

Policijske prijave. Policiji je bila ena oseba prijavljena radi žaljenja stražnika, dve pa radi prestopka cestno-policijskega reda.

Izgube. Sofer Završnik Jože je pri vožnji iz Vojnika v Celje izgubil svojo denarnico s 300 Din gotovine, šofersko izkaznico in raznimi drugimi listinami. — Delavec Ivan Vengust

iz Teharja je izgubil temnomodro športno čepico. — Krošnjarka Katarina Peternel iz Stare Loke je prijavila policiji, da ji je zginilo v času, ko je po mestu prodajala čipke, 650 Din. Ne ve, ali ji je denar kdo ukradel ali ga je zgubila.

Slov. Bistrica

Podružnica SPD v Slov. Bistrici je pričela s markiranjem poti na Pohorje in na bližnje izletne točke. Prenovljena bo markacija Slov. Bistrica—Šmartno, na novo pa bodo markirane poti v Poljskavo, na Tinje in Veliki vrh, ki je ena izmed najlepših razglednih točk na Pohorju.

Bohinjska Bistrica. Na binkoštno nedeljo se vrši slovesna blagoslovitev nove motorne brigadne Prostovoljnega gasilnega društva na Boh. Bistrici. Po prihodu prvega jutranjega vlaka priredi gasilstvo iz Bohinja slovesen sprejem gostov na kolodvoru. Na to se razvije sprevod z godbo na čelu, gasilstvom in narodnimi nošami akozi vas v cerkev. Po službi božji se vrši slovesna blagoslovitev nove motorke pred občinskim domom. Popoldne ob 3. uri se vrši na dvorišču občinskega doma tombola z veselico. Vsi izletniki ki vas mika, da se razvedrite o prazničnih v čistem gorskem zraku v Bohinju, pridite, ker tukaj boste za hip pozabili na vse druge skrbi, ker boste vesstransko poskrbljeno za zabavo in dobro postrežbo.

Bratno društvo v Črešnjem priredi dne 15. junija tomobolo z vrtno veselico pri znani gostilni Visočnik.

Umrla je v Gorici, občina Laperje previtkarka Florijanovca, vulgo Uršičeva v visoki starosti.

Na postaji Slovenska Bistrica so dovršili dela na 5 m globoki cisterni iz betona. Vodo bodo v to cisterno nosili iz Zidanega mosta, ker talna voda okoli postaje Slovenska Bistrica ni užitna.

Naročajte Jugoslovan - a!

Obisk uglednega francoskega biologa

V sredo ob 6. uri zvečer je na ljubljanski univerzi ob številni udeležbi strokovnih krogov in občinstva g. Caullery, profesor na Sorbonni in član Instituta, predaval o temi: Genetika in evolucija. G. Caullery je že dvajset let profesor biologije in se zlasti bavi z vprašanjem evolucije, ki je dandanes prav tako aktualno kakor v Lamarckovih časih, samo da je mnogo bolj zapleteno, kakor sta si ga predstavljala Lamarck in Darwin. Po predavanju je profesor Caullery z nekaterimi člani profesorskega zbora ljubljanske univerze večerjal v Zvezdi. — Včeraj se je s članom zoološkega instituta na univerzi odpeljal na deželo, da si ogleda nekatere podzemne jame in njih fauno in floro, ker meni, da so prav te naše podzemne jame za naravoslovsko raziskovanje nadvse zanimive. Zvečer se je udeležil prireditve Francoskega instituta v gledališču.

G. Prof. Caullery se je izredno toplo izražal o sprejemu po vsej Jugoslaviji.

šanju zbora (režija zbora, uvedba zbora v parket itd.), ki s številnimi poizkusi v Rusiji in Evropi, pripraviti množico v gledališču do sodelovanja z odrom, polagoma dobiva nov smisel in pomen.

Cirilica. V zadnjih letih je v Bolgariji vprašanje o reformi pisave in pravopisa stalno na dnevnem redu. Zadnja številka sofijske revije »Bolgarska knjiga« prinaša zanimivo anketo o vprašanju, ali cirilica ali latinica, ki so jo pripevali po en grafiki, slikar (Božinov), stavec, umetni grafik, tiskar, založnik, poslanec, umetniški kritik (Sirak-Skitnik), lingvist (Mladenov), politik in pisatelj (Elin Pelin). V splošnem prevladuje mnenje, da je za zdaj za prehod k latinici še mnogo zadržkov in predhodkov, da pa se bodo verjetno tudi Bolgari naposled orientirali tako, kakor bodo to vprašanje rešili Rusi in Srbi.

Mariborsko gledališče.

Repertoar.

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 7. junija: »Pravljica o rajski ptici«, ab.

B. Kuponi. Zadnjič.

Nedelja, 8.: »Netopir«. Znižane cene.

Zadnjič.

Celjsko gledališče.

Začetek ob 20. uri.

Petek, 13. junija: »Rigoletto«. Gostov.

riborskega gledališča in ge. Tinka Polla.

Ptujsko gledališče.

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 11.: »Bobrov kožuh«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Prosveta

Francoski literarni in muzikalni večer v dramskem gledališču

Naš agilni Institut français je z uspešno četrtkovo soarejo pokazal širjemu krogu prijateljev francoskega jezika svoje tiho, pa uspešno snovanje.

Lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi g. Vey je uvodoma predložil delovanje francoskega instituta in povdaril svoje veselje nad tem, da med Slovenci čedalje bolj raste zanimanje za francosko kulturo.

Program je obsegal pevske in muzikalne točke, recitacije in dve kratki enodejanki. Clavica naše drame ga. Šaričeva je z globokim občutjem in izrednim obvladanjem ritma francoskega jezika recitala pesmi: La peau de bête (A. Samain), Nos rires (E. Rostand) in La chanson de Marie-des-Anges (J. Richépin). Posebno je ugajala slednja pesem. Konservatorist g. Ali Dermelj je posrečno izvajal na violini Ravelovo: Pavane pour une infante défunte. Na klavirju ga je spremljal g. B. Leskovic. Konservatorist g. D. Zagar pa je zapel po eno pesem Debussy-a in René-a in s svojim mnogo obetajočim glasom žel živahno priznati občinstva.

V kratkih enodejankah: L'oeil de verre (De-villiers) in Nous allons passer une bonne soirée (Galipaux) so nastopile gdne. Ravaiharjeva, Novyjeva in Zidarjeva ter gg. Lipovec in Blei-weis. Vsi omenjeni so pokazali presenetljivo

obvladanje jezika, vendar je zanimivo pripomniti, da so predložile bolj zadele muzikalno linijo — kadenčno jezika.

S tem je bil program izčrpan na splošno zadovoljstvo — žal, ne preveč številnega — občinstva. Francoskemu institutu na doseženem uspehu lahko čestitamo z željo, da z isto vneto še naprej deluje na poglobitvi duhovnih stikov z velikim in prijateljskim francoskim narodom, čigar kulturno bogastvo je bilo še nedavno Slovencem zaklenjeno radi nesrečnih zgodovinskih prilik. S. M.

Romani v šoli

V Nemčiji se zadnji čas v dnevnem časopisu, publicisti in književnosti živahno razpravlja o današnjem šolstvu in o tem, kakšna bodi šola bodočnosti. V književnosti se je vprašanje šole prvi radikalno lotil mladi Peter Martin Lampel s svojo dramo »Revolte im Erziehungs-haus«; ta drama je lani v nemških šolskih in književnih krogih pobudila silne polemike. Letos so se pa na književnem trgu pojavili že kar trije romani iz sveta šole. Umetniško najpomembnejši utegne biti pač W. E. Süskinda »Jugend«, ki skuša biti izpoved o pežah in idejah mladega nemškega študentovskega rodu in ki je pisana s finim, tankim pesniškim čutom in pa s tisto dobro, uporno utrujenostjo, s katero se dandanes najmlajši v vseh velikih slovstvih na tako čudovit način vsemu odpovedujejo, zraven pa terjajo vse. Süskind je eden največ obetajočih mladih nemških novelistov. — Torbergov »Der Schüler Gerber hat absol-

vierter je čisto drugačno delo: z močnim realizmom, z jasno tendenco pisan roman je, ki živo naslika življenje osme šole od začetka leta do mature in borbo mladega Gerberja z razrednikom profesorjem Kupferjem — ta profesor Kupfer je drzno pretirana podoba vzgojitelja, kakršen naj ne bo — dokler Gerber nazadnje ne pade za šolo in za življenje. Človeka pa malo moti, da je Torberg v svojem romanu dal duška samo nekemu fanatično zagrizenemu študentovskemu odporu proti neljubljenu profesorju, da ga pa cela vrsta drugih zgodb vprašanj moderne šole in mladega rodu komaj zanima. — Najnovejši delo je Blitzer »Studienrat«, ki je napisan z aktualnimi reformnimi težnjami, pa mu literarno vrednost kalijo preširoka razmišljanja o moderni pedagogiki.

Premijera Kulundžičeve drame »Strast gospe Malinske« je v nedeljo v Zagrebu lepo uspela. Kritika pa avtorju vendarle očita, da je v gradbi drame med prvima dvema in za zadnjim dejanjem nekaj grob prelom in da zaključek razočara. Pohvalno pa se izraža o predstavi zlasti o ženskih vlogah, izmed katerih so bile glavne v rokah gospe Vavre, Podgorske in Kerničeve, in pa o režiji, ki jo je vodil pisatelj Batušić.

Kriza opere. V nedeljo je v Berlinu zborovalo društvo nemških gledaliških vodij in je razpravljalo o aktualni krizi opere in o izhodih, ki bi bili iz nje. Pa kakor poročajo listi, je bilo prav to zborovanje živa podoba krize modernega gledališča. Za duh časa je značilno, da je cela vrsta predavateljev govorila o vpra-

Marconija prekosili

Znano je, da je pred kratkim italijanski senator Marconi s svoje jahte »Electra« v genovskem zalivu s pomočjo kratkih električnih valov prižgal vse žarnice na razstavi radio-aparatur v Sydneyju. Takrat so italijanski listi z velikimi črkami poročali o tej njegov novi iznajdbi in pisali, da je to izum, kakršnega doslej še ni bilo.

Te dni pa je v »Frankfurter Zeitung« pisal o tej stvari dr. Gradenwitz in ugotovil, da se Američani že dolgo bavijo s problemom, kako bi se prenesla energija preko velikih daljav in se istočasno spreminila v drugolično silo. Pri tem navaja omenjeni Nemec naslednji poskus, ki ga je še pred Marconijem napravila neka westinghouska družba:

Ravnatelj omenjene družbe je sedel v svojem uradu v Pittsburghu v Pennsylvaniji in dajal kar po telefonu navodila avtomobilu, ki ga je nastavila družba v svojih razstavnih prostorih v New-Yorku. Avto se je zgnil, stekel, obračal, ustavil kar sam od sebe. V njem ni bilo žive šoferske

duše. Telefoničnih naročil ni nihče sprejemal, da bi nato po njih sprožil kakšne posebne naprave, ki bi pogonale motor avtomobila, naravnale njegovo krmilo. Bili so zvočni valovi sami, ki so se izpreminjali v energijo, ki je na različne načine delovala na motor, krmilo in zavore voza.

Ko je ravnatelj Davis spregovoril v svoj telefon, so odhajali njegovi glasovi v obliki zvočnih tokov do sprejemne postaje, prav tako kakor pri navadnem telefoničnem pogovoru. Na sprejemni postaji pa se ti zvočni toki niso izpreminjali spet v zvočne valove, marveč so se, kot v zvočnem filmu, napeljali v posebno žarnico, ki je, kakršna je pač bila sila zvočnih tokov, močnejše ali slabotnejše zažarela. To menjajočo se svetlobo je sprejemala fotografična celica. Ta je oddajala jačje ali slabotnejše toke in z njimi zalagala relais (priprave, ki spreminjajo slabotne toke v močne), ki so premikali avto naprej ali nazaj, ga obračali in ustavljali.

Iz predzgodovine aretacije düsseldorfskega vampirja

Znano je, kako se je nemška policija dolgo mučila, ne da bi bila mogla zaznamovati nobenega znatnejšega uspeha pri izsledovanju zverinskega morilca. Javnost je začela resno dvomiti v sposobnost največjih znamenitostí nemške kriminalne policije. Vendar pa taki dvomi in očitki niso bili utemeljeni, kajti kriminalna policija je storila vse, kar se je moglo od nje zahtevati. Da ni držala križem rok priča dejstvo, da je zaslišala 2000 prič, prejela in uporabila 9000 pisem in je zasledovala 1798 različnih sledi, da bi našla pravo sled. Seveda brez uspeha.

Najresnejši indiciji, katere je imela v rokah, pa so bila Kürtenova pisma in črteži, ki jih je pošiljal morilec raznim listom. In tu je morda najzanimivejša podrobnost iz predzgodovine njegove aretacije, podrobnost, ki je obenem policijo brez dvoma najbolj obrazila in jezila in ko jo je popolnoma razjasnilo šele sedaj s pomočjo morilca samega.

Peter Kürten se je posluževal za svoja izzivalna pisma in za svoje načrte papirja, kateremu ni mogla policija na noben način izslediti izvor. Vse proučevanje ni nič pomagalo. Ker je bil ta papir ob robih preluknjani, se je sklepalo, da mora izha-

jati iz kake tiskarne, kjer imajo še rotacijski stroj starejšega tipa. Takoj so bili »mobilizirani« vsi tiskarji, izdajatelji i tipograf, Neke nedelje v mesecu novembru je uprizorila policija pravcato zborovanje te stroke. Pisma in črteži neznanega morilca so romali iz rok v roke teh neprostovoljnih zborovalcev, toda rezultat ankete je bil popolnoma negativen. Policiji ni preostalo drugo, nego da prenese preiskavo v tiskarne same. Policijski organi so torej prebrskali v naslednjih dnevih vse tiskarne, toda zopet brez uspeha. In uganka glede izvora tega papirja je ostala nerešena kakor marsikatera druga uganka v tej stvari vse dotlej, dokler je ni rešil in razvilal Peter Kürten sam s svojim priznanjem. Tedaj pa se je pokazalo tudi v tem slučaju, da so vse velike uganke vedno le zelo enostavne stvari. »Pojdite v trgovino z mešaním blagom v moji ulici — je rekel Peter Kürten pri zaslišanju — pa dobite takega papirja, kolikor ga boste hoteli.« In res ni bilo potem policiji težko ugotoviti, da je bil Kürtenov zalagatelj papirja oni trgovec.

Papir pa je bil ovojni papir, kakršen se prodaja v več nego 50.000 nemških trgovinah omenjene panoge.

Obsojen na pet mesecev radi žalitve papeža

Nenavaden proces se je vršil in končal v sredo dne 4. t. m. pred kazenskim sodiščem v Parmu (Italija). Nenavaden je bil ta proces že radi tega, ker mu je prisostvovalo izredno veliko število duhovščine, drugi pa tudi že po zločinu samem, radi katerega se je moral zagovarjati obtoženec Evgenij Passani, trgovec iz Borgo Val di Taro. Kaznivo dejanje, ki je dalo povod procesu, je zagrešil dne 17. marca 1929. povodom nekega večjega domačega praznika v njegovi duhovniji. Dve ženski sta prišli v neko trgovino s papirjem, da kupita belega in rumenega papirja in napravita papeževo zastavo. Passani ju je pri tej priliki nadržal ter rabil pri tem take izraze, ki so bili skrajno žaljivi za osebo sv. očeta.

Ženski sta pripovedovali o stvari neki svoji prijateljici, katera je takoj šla h karabinerjem (orožnikom) ter jih obvestila

o dogodku. Orožniki so vložili ovadbo pri sodišču in Passani je bil postavljen pod obtožbo radi žalitve svete osebe vrhovnega cerkvenega poglavarja.

Obtoženec se je zagovarjal pri obravnavi, češ da je izgovoril besede, radi katerih je obtožen, v šali ter da je samo hotel podražiti oni dve ženski. Sodišče seveda ni moglo usvojiti njegovega izgovora ter ga je pogojno obsodilo na pet mesecev zapor in tisoč lir globe.

Varčni školi

Škoti slove kot silno varčni ali celo skopi ljudje in nebroj je dovtipov, s katerimi smešijo Škote njihovi sosede zaradi te slabosti, pa tudi Škoti sami vedo včasih kakšno povedati o sebi. Evo eno: Škot je nosil klobuk celih 15 let. Cela

tri leta je premišljeval in ugibal, ali bi si kupil nov klobuk ali ne, pa se ni mogel odločiti. Vedno se mu je zdel stari klobuk še dosti dober. Navsezadnje pa le ni šlo več. To je uvidel tudi Škot. Težkega srca

se je torej odpravil na pot v mesto k prav tistemu klobučarju, kjer je pred 15 leti kupil klobuk.

V prodajalno je vstopil z besedami: »No, sedaj sem pa že zopet tukaj«

Koze na luni

Moderni svet se dandanes zelo zanima za vsemirje, zlasti odkar so se pojavili poskusi, zgraditi letalo, ki bi neslo človeka vsaj do bližnjih nebesnih teles, in moderna mladina že sanja o tem, kako bo frčala z zemlje na Marsa ali vsaj na luno. Dandanes je res težko določiti, kaj je na teh fantazijah resnega ali neresnega, ker nam dokazuje razvoj tehnike, da je dandanes marsikaj že resnično, kar je veljalo pred 50 leti še za neizpolnjiv sen.

Za tehnične fantazije so bili pa ljudje vedno dovzetni. To dokazuje med drugim članek, ki je izšel leta 1836. v dunajski »Theaterzeitung« pod naslovom »Odkritja na luni« (Entdeckung am Mond), ki je izzval takrat silno senzacijo.

Leta 1836. se je nahajal namreč znani astronom John Herschel ml. v južni Afriki na rtu »dobrega upanja«, kjer je študiral južno zvezdnato nebo. Takrat je optika že zelo napredovala in Herschel je razpolagal z najboljšimi tedanjimi daljnogledi. Poročila o svojih odkritjih je pošiljal Herschel redno londonskemu vseučilišču, zgodilo se je pa, da so njegova poročila prišla včasih tudi v nepravne roke.

Eno tako poročilo je prišlo slučajno v roke poročevalcu londonskega lista »Sun«, ki pa o zvezdoslovju ni imel najmanjšega pojma, zato pa toliko živahnješo fantazijo. Kar je bila za astronome zgolj domneva, to je poročevalčeva domišljija pretvorila v dejstva in tako se je v njegovi glavi rodilo poročilo, ki je vedelo povedati, da so se Herschlu z njegovim novim daljnogledom posrečila senzacionalna odkritja. In da bi poročilo dobilo še težji pomen verodostojnosti, je poročevalec dostavil, da bodo nova odkritja kmalu tudi uradno potrjena...

V poročilu pa beremo med drugim sledeče:

Lastovke in mušice

V vseh evropskih deželah opazujejo zadnja leta, da je lastovk vedno manj. V vaseh, kjer je včasih lastovk kar mrgolelo, jih danes ni več, toliko bolj pa so se v takih vaseh zaredile mušice in podoben nadležen mrčes. Muh in mušic je ponekod toliko, da so jih morali začeti zatirati s strupenimi plini. Na podlagi teh dejstev se vsiljuje vprašanje samoposebi, če se niso muhe in mušice baš zato tako zelo zaredile, ker je lastovk vedno manj? Lastovke so polovile ogromno muh in je domneva zelo verjetna, da je muh tam vedno več, kjer izginjajo lastovke.

Vzrokov, da lastovke izginjajo, je več. V južnih deželah jih še dandanes na tisoče polove in pojedo. To je neodpušljiv zločin in razna društva za varstvo narave in živali bi morala neumorno delati na to, da se sklene mednarodni zakon za varstvo ptic. V Gorenji Italiji pogine na tisoče lastovk tudi na tamošnjih elektrarnah. Lastovke se namreč pri selitvi jako rade spuščajo na električne daljnove. Ko pa se v velikih gračah spuste na žico, se dotikajo s peroti in sklenejo tako tok visoke napetosti med obema vodoma. Tako uniči na

tisoče lastovk električni tok.

Opazovali so tudi, da lastovke vedno izginjajo iz svojih starih gnezd in vališč. In njihovih starih gnezd preganjajo lastovke vrabci, ki so se zlasti med vojno silno razmnožili in se naselili v lastavičja gnezda, odkoder se ne dajo več pregnati. V boje se pa lastovke ne spuščajo. Lastovičja gnezda so zgrajena na poseben način. Če pa vidijo lastovke, da so vsa njihova gnezda zasedli vrabci, odlete in se več ne vrnejo. V takih slučajih je treba vsa lastavičja gnezda, kjer so se naselili vrabci, podreti, da vrabci odlete in da začno lastovke plesti zopet nova gnezda.

Pa tudi malomarnost ljudi je dosti kriva, da lastovke odmirajo. Dosti je ljudi, ki gnezda zaradi pretirane snage takoj razderejo, čim jih začno lastovke plesti. Kdor pa je pameten, tako ne dela, kajti kjer so lastovke, tam ni muh in mrčesa.

Zanamstvu

Na zadnjo stran svojih pesniških izlivov je napisal pesnikun: »Potomstvu!« »Pripis ne bo našel naslova!« je pristavil nekdo, ki je to bral.

Pustolovščine grola Monterossa.

(Nadaljevanje.)

Gospe Frossardove ves dan ni bilo na spregled. Lucila jo je izgovorila, češ da jo boli glava. Toda midva sva bila previdna. Slutila sva, da bi takoj obiskala bolnika, čim bi ga midva zapustila. Zaradi tega sva ostala pri njem in sklenila, da ga tudi ponoči ne pustiva samega. Ampak tega ni smel nihče vedeti. Hotela sva pravočasno oditi v svoji sobi in se nato skrivaj vrniti, ter potem — potem. — Kaj se bo zgodilo potem, tega nista vedela.

Svojega načrta nista izvedla. Pravkar je velika stenska ura odbila deset, ko sva čula tik izpred bolnikove sobe pronicav, strašen vzvik. Skočila sva pokonci — tedaj pa so se odprla vrata in gospa Frossardova se je opotekla v sobo. V rokah je držala dolgo, črno, raztrgano kopreno. — Grof Monteroso je prestregel omahujočo žensko in jo posadil v naslanjač.

»Črna žena,« je mrmrala, »grajski strah!«

Začudeno sva se spogledala.

»Kaj se je pripetilo?« sem nepremišljeno vprašal.

»Srečala sem jo in v razburjenosti, v svojem strahu sem strgala z nje črno kopreno — pod kopreno pa ni bilo ničesar! Ničesar, prav ničesar, gola praznina —!«

»Moj Bog!« sem vzkliknil. Grof Monteroso pa je molčal Neizprosno molčal.

Bolnik je sedel vzravnani v svoji postelji in zrl na nas s svojimi žarečimi, tajinstvenimi sivimi očmi. Kot senca je smuknila Lucila iz sobe in s tresočimi koleno ji je sledila gospa Frossardova. Molče sva gledala za njima. Grof Monteroso je dvignil s tal raztrgano kopreno, jo zmečkal in vrgel v kot. Nato šele je izpregovoril:

»Ukanila naju je!«

Nisem ga takoj razumel — šele polagoma se je pričelo svitati v mojih možganih. Brez dvoma — gospa Frossardova ga je prošlo noč videla; videla, kako je s čašo vode zapustil bolnikovo sobo in najbrže je tudi prisluškovala najinemu ponočnemu razgovoru. In sedaj se je rešila s svojo lastno izmišljotino, s strahom, ki ga je

sama predstavljala, ki je v njegovi krinki hotela iztresti svoj sramotni naklep. Meni se je kar zvrtilo v glavi.

In sedaj šele sem zapopadel, da ne smeva pokazati, da njenim pripovedim ne verujemo. In to je ona vnaprej vedela! Še celo črno kopreno sva morala požreti, ki naju je z njo zasmehovala. Ravnanje sva morala z njo kakor z damo, z damo, ki se je ne dolži laži.

Sijajno, sijajno je odigrala svojo vlogo! Toda — tudi zaigrala jo je — — — zavarovala si je samo umik. Igra je bila doigrana. Resnično — za trenutek se mi je zdelo, ko da smo v gledališču.

Čez dobro uro je znova smuknila Lucila k nam v bolniško sobo. Obledela v plašč in s klobukom na glavi. Da ne ostaneta z materjo niti ene noči več v tem gradu, »kjer lahko človek zblazni od bojazni in groze!« Povedala je to hladno, kratko, odsekano, ko da se je besede naučila iz glave. Podala nam je roko in odšla.

Grof Monteroso je prevzel nalogo, da bolniku razjasni čudni položaj. Opisal mu je prigode z nekam bridkim humorjem. In

čudno je bilo, kako mirno ga je poslušal bolnik — proti koncu se je celo nasmešnil in naju hudomušno pogledal.

Zdelo se mi je, da se potihem raduje, da naju je gospa Frossardova ukanila!

Drugi dan sem odpotoval. Grof Monteroso je spremil Delorme-a v Nizzo. Obe ženski sta izginili. Vele mesta ljubeče sprejemajo take pustolovke in v enem teh mest sta se izgubili.

Čitajte naš novi roman „Bogovi so žejni“

znamenitega francoskega romanopisca A. France-a.

Roman slika dogodke iz velike francoske revolucije na naravnost mojstrski način.

Vseskozi napet roman, a velike umetniške vrednosti, se bo gotovo vsem bralcem še bolj priljubil.

Roman prične izhajati na binkošno nedeljo.

Jože Okorn, referent za čebelarstvo pri banski upravi:

Čebelarstvo Dravske banovine

Čebelarstvo je v Dravski banovini močno razvito. V zadnjih letih se je zelo razširilo moderno napredno čebelarstvo, kar je povzročilo znatno zvišanje produkcije in pa nastajanje večjih čebelarskih obratov, ki so velikega pomena za naše narodno gospodarstvo. Da se je moderno čebelarstvo v banovini v razmeroma kratkem razdobju tako močno razširilo moramo pripisovati sistematičnemu pouku, kateri se vrši neprestano po raznih krajih v banovini. Letno se priredi povprečno sedemdeset čebelarskih tečajev in predavanj; poleg tega se pa vršijo še specialni tečaji o spoznavanju in zatiranju kužnih čebelnih bolezni, vzreji matic, kuhi voska ter za izobrazbo čebelarskih izvedencev. Za prireditelje čebelarskih tečajev in predavanj skrbi kr. banska uprava ter Čebelarsko društvo.

Po približni cenitvi imamo v Dravski banovini sedem do osem tisoč čebelarjev, oskrbujejo osemdesettisoč panjev čebel. Izmed sistemov panjev je pri nas najbolj razširjen poleg kranjiča Znidaršičev panj (A. Z.), na Ptujskem in Murskem polju ter v slovenski krajini pa naletimo tudi še na slamnat koš, dunajčana in Neiserjev panj. Vsi ti sistemi pa se vedno bolj umikajo A. Z. panju, ki je poleg kranjiča naš standardizirani panj.

Naša čebela je svetovno znana in priznana najboljša čebelna pasma, radi česar se izvažajo v vse dele sveta. Za izvoz živih čebel je izmed vseh oblik panjev najbolj primeren kranjič, dočim služi A. Z. panj za pridobivanje medu.

Pašne razmere v Dravski banovini v primeri z drugimi pokrajinami v državi za čebelarstvo niso ugodne. Vsled tega so čebelarji prisiljeni prevažati čebele na pašo. Prevažanje na pašo, zlasti na ajdovo, je osobito na Gorenjskem, v mežiški in delu savinske doline tradicionalno in se izvršuje že najmanj dvesto let.

Povprečno se pridela v banovini letno pol milijona kg. medu. Največ se pridela cvetličnega (travnikega) in ajdovega medu. V letinah, ko medu hoja (jelka), se pa pridela tudi znatne količine hojevega medu.

V zadnjih desetih letih se je produkcija medu dvignila najmanj za 300%, dočim se je domači konsum od predvojnega dvignil približno le za 100%. Poleg tega smo po vojni izgubili glavnega odjemalca za naš ajdov med: Galicijo.

Domači trg konsumira ves cvetlični med, preostaja nam pa ajdovec in hoja. Za ho-

jev med imamo stalne odjemalce v Švici, Avstriji ter deloma tudi v Nemčiji, ajdov med se pa radi položajo na svetovnih tržiščih težje spravi v denar.

Izvoz medu v inozemstvo je radi visokih uvoznih carin ter izredno nizkih cen ameriškega in ruskega zelo otežkočen. Posledica tega je, da je cena medu na domačem trgu močno padla. Zaloge cvetličnega in hojevega medu so se kljub temu razprodale, niso pa še prodane znatne količine ajdovca, za katerega bi se, četudi po razmeroma zelo nizki ceni, dobili odjemalci, toda to blago po večini, po izjavi izvoznikov ni dobro obdelano in se zato ni izvozilo.

Za razvoj našega naprednega čebelarstva ima velike zaslugе Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani. Društvo deluje že 33 let in ima 95 podružnic z 2300 člani. Izdaja društveno glasilo »Slovenski čebelar«, ki izhaja mesečno. Društvo ima svoj blagovni oddelek in delavnico za satnice, ki zakladata čebelarje s potrebnim orodjem, stroji in satnicami. Z ozirom na krizo, ki se je pojavila v trgovini z medom, se namerava ustanoviti čebelarska zadruga, katere uspevanje pa bo z ozirom na položaj na svetovnih tržiščih, pomanjkanje denarnih sredstev ter drugih važnih razlogov dokaj težko. Nujno pa je potrebno na ta ali oni način organizirati prodajo medu, katerega bi morali ob normalnem domačem konsumu prodati doma. Zato naj bi čebelarska organizacija skrbela v prvi vrsti zato, da se s primerno utemeljeno reklamo dvigne domači konsum. Ni pa izključeno, da se pojavi tudi na naših tržiščih vsled nizkih cen inozemski med. Zato bo treba skrbeti za primerno zaščito domačega čebelarstva, zvišati produkcijo in izboljšati kvaliteto pridelkov tako v pogledu obdelave kakor tudi embalaže. To bomo dosegli s sistematičnim poukom in primeranim racionalnim delom v naših čebelarih. Režijske stroške, ki so vsled kompliciranega obratovanja po nekod še jako veliki, bo treba znižati na minimum. Ob izpolnitvi teh pogojev je uspevanje našega čebelarstva zagotovljeno.

Zelo važna je tudi trgovina z živimi čebelami. Da ohranimo dosedanja tržišča in priborimo še nova, je nujno potrebna primerna zakonodaja o zatiranju čebelnih kug, nadziranje in proučevanje zdravstvenega stanja čebel ter selekcija plemenitega materiala.

pa bo ta ukrep tudi omogočil ravnoesje v doseženih cenah.

× Ustanovitev novega italijansko-angleškega električnega trsta. V Londonu je bila registrirana pod firmo »British and International Utilities Ltd« nova električna industrijska vele-družba z delniškim kapitalom Lit 250.000.— (Din 67.500.000.—). Družabniki so: belgijsko-italijanska družba (Comp. Italo-Belga pour Entreprises d'Electricité et d'Utilité Publique), največja ital. električna družba (Soc. Anonima Adriatica di Elettricità) in londonska banka Dawney Day & Co. Ltd. Voditelj tega trsta je prejšnji italijanski finančni minister grof Volpi, predsednik družbe Adriatica. Družba se namerava uveljaviti s svojimi produkti po Balkanu in Orientu.

× Italijansko-francoske konvencije o pravnih odnosih državljanov in družb podpisane. Pogajanja med italijansko in francosko delegacijo za sklenitev posebnih konvencij o izvršljivosti civilnih razsodb na ozemlju druge države, so bila z uspehom zaključena. Italijanski delegaciji je načeloval senator Demichelis, francoske delegate je vodil poslanik Francije Debaumarchais. Včeraj sta bili zadevni konvenciji podpisani. Gre za konvencijo o pravnih odnosih državljanov in družb druge države v drugi državi ter za konvencijo o izvršljivosti sodnih razsodb v civilnih in trgovskih sporih.

Borzna poročila

dne 6. junija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 6. junija. Amsterdam 22.765, Berlin 13.495—13.525, Bruselj 7.9003, Budimpešta 9.8987, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 7.9686—7.9986, London 274.67—275.47, Newyork 56.51, Pariz 222.—, Praga 167.55—168.35, Trst 296.55.

Zagreb, 6. junija. Amsterdam 22.76½ pl, Dunaj 7.9686—7.9986, Berlin 13.49½—13.52½, Bruselj 7.8803—7.9203, Budimpešta 9.8987—9.9187, Milan 295.521—297.521, London 274.67—275.47, Newyork ček 56.41—56.61, Pariz 221—223, Praga 167.55—168.35, Curih 1094.40—1097.40.

Beograd, 6. junija. Amsterdam 22.7350 do 22.7950, Berlin 13.4950—13.5250, Curih 1094.40 do 1097.41, Dunaj 7.9686—7.9986, London 274.67 do 275.47, Milan 295.50—297.50, Newyork 56.41 do 56.61, Pariz 221—223, Praga 167.55—168.35.

Curih, 6. junija. Beograd 9.1275, Pariz 20.26, London 25.0987, Newyork 516.60, Bruselj 72.10, Milan 27.06, Madrid 62.60, Amsterdam 207.75, Berlin 123.25, Dunaj 72.85, Stockholm 138.65, Sofija 3.745, Praga 15.925, Budimpešta 90.325, Atene 6.70, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.07, Helsinkis 13.—.

Dunaj, 6. junija d. Berlin 169.1550, Amsterdam 235.16, Kopenhagen 189.55, Stockholm 190.10, Newyork 709.10, London 34.4525, Pariz 27.79, Bruselj 98.94, Praga 21.0350, Beograd

12.53, Budimpešta 123.97, Bukarešta 4.2125, Varšava 79.49, Sofija 5.1387, Milan 37.14, Curih 137.25.

Vrednostni papirji.

Ljubljana, 6. junija. Tečaji efektov povsem neizpremenjeni.

Zagreb, 6. junija. Drž. papirji: 7% invest. pos. 87.50—88, šteta ar. 434.50—435, šteta kasa 434—435, junij 434—435, julij 434—435.50, december 434.50—435, 4% agr. 54.50—55, 7% Blerovo posojilo 86—86.125, 8% Blerovo posojilo 97.125—97.50, 7% pos. hip. banke 85.125 do 88.50. Banke: Hrvatska 50 d., Prašedion 900—905, Udružena 196—196.50, Ljublj. kred. banka 120—122, Medunarodna 61 d., Narodna banka 8250 d. Industrija: Šečarana Osijek 377—380, Trboveljska 434—437, Slavonija 200 do 205, Vevče 120 d.

Beograd, 6. junija. Narodna banka 8300 do 8350, 7% investicijsko posojilo 88.50—89, šteta: kasa 442—442.50, ultimo junij 441—445 (700), ultimo november 457—457.50, 4% agr. 55—56, 7% pos. drž. hip. banke 86.75.

Dunaj, 6. junija. d. Bankverein 1825, Kreditni zavod 47.60, Dunav-Sava-Adria 13.74, prioritete 93.25, Ruše-Trbovlje 54.

Žitna tržišča.

tendenca danes trdna. Zaključkov ni bilo, ven-

Na ljubljanskem tržišču je bila za žitarice dar so se tečaji pšenice, koruze, ovsu in moki znatno uvrstili. Pšenica notira danes: bačka 80 kg 262.50—265 (257.50—260), bačka 78 kg 257.50—260 (250—252.50), bačka 77 kg 250 do 252.50 (242.50—245). Rž ne zaznamuje sprememb. Kuruza promptna 150—152.50 (137.50 do 140), jun. 155—157.50 (142.50—145). Oves bački 185.190 (180—185). Moka pšenična 0/g feo 410—415 (400—405). (Oklepaji pomenijo včerajšnji tečaj.)

Novi Sad, 6. junija. Pšenica: bačka 77 kg 205—207½, 78 kg 207½—210, gornjeban. 78 kg 207½—210, gornjebačka 78 kg 210—212½, ban. Tisa šlep 78 kg 212½—215, sremška 77 kilogramov 190—192½, sremška 76 kg 182½ do 187½. Kuruza: bačka, sremška 90—94, bačka, sremška, ladja Dunav 102—104, ban., ladja Dunav, Bega 102—104, bačka, sremška junij 100—102½, bačka, okolica Sombor 96—98, sr. okolica Sid 96—98, bačka 90—92½. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 24 vagonov, kuruza 28, moka 3, otrobi 1. Tendencia trdna.

Sombor, 6. junija. Pšenica: bačka Tisa šlep 210—215, bačka 77 kg 202½—207½, 78 kg 207½—212½, sremška, slav. 187½—192½, ban. Bega, Dunav šlep 205—210, ban. Bega, kanal 205—210. Oves: bački 122½—125, sremški, slav. 125—130. Rž: bačka 120—130. Ječmen: bački 63/64 107½—122½. Kuruza: bačka 92½—97½, bačka jun. 95—100, jul. 100—105. Moka: bačka 0/gg 335—345, 0/g 330—340, 2 300—310, 5. 235—245, 6. 165—175, 7. 115—125, 8. 80—95. Otrobi: bački, pšenični 60—70. — Tendencia: stalna. Promet: 170 vagonov.

Budimpešta, 6. junija. Pšenica: junij 22.85, 23.06 (23.06—23.08), oktober 20.63—20.85 (20.78 do 20.79). Rž: junij 11.50 (11.50—11.52), oktober 12.58—12.72 (12.77—12.78). Kuruza: julij 12.40—12.42 (12.89—12.90), avgust 12.95—13.24 (13.23—13.24).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendencia neizpremenjena. Zaključil se je 1 vagon hrastovih pragov, 1 vagon remelnov in 1 vagon bukovih drv. Povpraševanje vlada za: smrekove in jelove deske, za surovo neobrobiljeno bukovino, za hrastove obrobiljene plohe, bukovu metlišča, bosanski oreh, javorjeve hode, lipove hode, trame raznih dimenzij, maderije, parjeno bukovino, mešano bukovu — gabrova drva ter bukovu cepljena in rezana drva.

Naročajte Jugoslavana!

Krojači, šivilje, nešivilje!
KROJNO UČILIŠČE
LJUBLJANA, STARI TRG šte. 19
priredi po Binkoštih
specialni prikojevalni tečaj moškega krojenja, uniform (važno za vojne obveznike), damskega krojenja, modeliranja, krojenja perila, otroških oblek.
Honorar znatno znižan.

Birmanska darila

v veliki izbiri po znižani ceni

L. Vilhar
urur
Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

KAVA dnevno sveže prazena pri B. MOTON, Vodnikov trg št. 5 Ljubljana

Prostovolina javna dražba.

Dne 7. junija 1930 ob 3. uri popoldan se vrši v javnih skladiščih tvrde Javna skladišča, družba z o. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 33

prostovolina javna dražba sledečih avtomobilov:

SPA 26 k. s. Supersport, odprt, 4-sedežen, malo vožen, v brezhibnem stanju;

SPA 34 k. s. Coupe, zaprt, 7-sedežen, v brezhibnem stanju;

LANCIA 21 k. s. Torpedo, limuzina, 4-sedežen, v brezhibnem stanju;

PEGEOT 5/12 k. s. tipa Quadrillette, 4-cilindrski, 4-sedežen, malo vožen, Automobille si interesi lahko ogledajo med poslovnim časom od 8.—12. in 2.—6. ure.

Skladiščna uprava.

Predno prebarvate

svoja poslopja in ostalo, se morate zglasiti pri,

Drago Franz
Ljubljana

Stari trg št. 24,
ker tam dobite najcenejše in najboljše

barve
— Točna postrežba —

Les za stavbe
popolnoma suh stalno v zalogi pri družbi „ILIRIJA“ v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 46 — Telefon 28-20.

Službene objave.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev.

Preds. 744 4/28—22.

Razglas.

Ministrstvo pravde je postavilo v sporazumu z gospodom predsednikom ministrskega sveta diplomirane pravnike Piceka Ivana, Juga Milana, dr. Merharja Bogdana, Ruparja Franja, dr. Pompeja Leona in dr. Grudna Ljudevita za sodniške pripravnike 9. grupe I. kategorije v področju višjega deželnega sodišča ljubljanskega.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani,
dne 31. maja 1930.

E 373/30—10.

1406

Dražbeni oklic.

Na predlog zahtevajoče stranke Celjske posejnice d. d. v Celju bo dne 8. julija 1930. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražbasle dečih nepremičnin: zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 622, hiša z gospodarskimi poslopji, zemljišča (njive, travniki, pašniki, gozdi) cenilna vrednost 97.381,45 dinarjev, in zem. knjiga Sv. Peter, vl. št. 399 (njive), cenilna vrednost 12.654—Din. Skupna cenilna vrednost: 110.035,45 Din; najmanjši ponudek 73.356,96 Din; vadij 11.003 Din 54 par.

K nepremičnini zemljiška knjiga Gotovlje, vl. št. 622, spadajo sledeče pritrkljine: 1 lahek voz, konjska oprema, razno gospodarsko orodje, 1.560 hmelovk v cenilni vrednosti 5.095—Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III,
dne 10. maja 1930.

E 188/30—5.

1386

Dražbeni oklic.

Dne 10. julija 1930., ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin (polovica zemljišča): zemljiška knjiga k. o. Veliko Mraševo, vl. št. 401 (stavbišče z zidano hišo, prostorom za za-

go, zidanim mlinom in zidano strojnico, vodni jez in vodna gonilna sila, njiva, travnik, pašnik).

Cenilna vrednost: 51.313 Din 50 p; vrednost pritrkljine: 55.000 Din in sicer: transmisija za žago, 2 voza in 4 listi, cirkularna žaga, transmisija k mlinu, 3 pari kamnov (2 bela 1 zmesni), lokomobil (24 konjskih sil) s transmisijo vred v popolnoma dobrem stanju; najmanjši ponudek 70.876 dinarjev.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem, odd. II.,
dne 30. maja 1930.

E IV 789/30—5.

1407

Dražbeni oklic.

Dne 1. avgusta 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnine do polovice (gozdna parcela, deloma njiva, št. 941, v izmeri 84 a 52 m²): zemljiška knjiga Pobrežje, vlož. št. 134.

Cenilna vrednost: 8.452 Din; najmanjši ponudek: 5.635 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 28. maja 1930.

E 138/30—6 in E 217/30—4.

1390

Dražbeni oklic.

Dne 29. avgusta 1930., ob pol enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Podvrh, vl. št. 50 in 278 in zemljiška knjiga Trnovo, vl. št. 26.

Cenilna vrednost: 44.352 Din, najmanjši ponudek: 29.568 Din.

Dražba se bosta obe ideelni polovici vsaka zase.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Sevnici,
dne 30. maja 1930.

Kps 19/30.

1409

Razsodba.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!—Okrajno sodišče v Šoštanju je razsodilo z razsodbo z dne 25. februarja 1930., da je Kopušar Miloš, star 29 let, po poklicu trgovec v Šoštanju, kriv prestopka po členu 6. zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije, storjenega s tem, da ni imel v svoji obratovalnici v Šoštanju 14, kjer prodaja življenske potrebščin, dne 30. januarja 1930. niti sumarno, niti podrobno označenih cen življenskim potrebščinam, kakor kavi, jajcem, sladkorju itd.

Zaradi tega je bil obsojen po čl. 6. zgoraj navedenega zakona na 24 ur zapora in 50 Din denarne kazni, ki se izpremeni ob neizterljivosti v nadaljnjo kazen: 1 dan zapora.

Okrajno sodišče v Šoštanju, odd. II.,
dne 8. aprila 1930.

T 27/30—2.

1412

Amortizacija.

Na prošnjo Marije Horvat, zasebnice v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9, se uvede postopanje za amortizacijo sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilka baje izgubila, ter se njih imetnik pozivlje, da uveljavi tekom 6 mesecev počenši z dnem objave v »Službenem listu« svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Označba vrednostnih papirjev: Obveznica banke Kreutzer, delniškega društva v

Zagrebu, serija 1175, br. 609, v nominalni vrednosti Din 1000—.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V.,
dne 14. maja 1930.

T 29/30—4.

1408

Amortizacija.

Na prošnjo Morija Ivana, zasebnika v Mlakah, se uvaja postopanje za amortizacijo nastopnih, po prosilcu baje izgubljenih vrednostnih papirjev, ter se njih eventualni najditelj pozivlje, da uveljavi svoje pravice teko mšestih mesecev, sicer bi se po preteku tega roka izreklo, da vrednostni papirji niso več veljavni.

Označba: Hranilna knjižica občinske hranilnice mariborske št. 1422, glaseča se na ime Mori Franc, v vrednosti Din 1000—.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 1. junija 1930.

Razne objave.

1410

Vabilo na redni letni občni zbor,

ki ga bo imela Jugočeška, Jugoslovanske-češka tekstilna industrija d. d. v Kranju, v ponedeljek 23. junija 1930. ob 12. uri v družbenih prostorih v Kranju z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitev računskih zaključkov in bilance za poslovno leto 1929.
3. Poročilo revizorjev in sklepanje o poročilu upravnega sveta in revizorjev.
4. Razdelitev čistega dobička za leto 1929.
5. Volitev dveh revizorjev in enega namestnika.
6. Slučajnosti.

Po § 14. družbenih pravil imajo glasovalno pravico oni delničarji, ki so položili pri družbeni blagajni v Kranju šest dni pred zborovanjem vsaj deset delnic z nezapadlimi kuponi vred. Delničarji glasujejo lahko po § 18. družbenih pravil ali osebno ali pa po pooblaščenju. Poset desetih delnic daje pravico do enega glasu. (§ 16. družbenih pravil.)

Upravni svet.

1373

Proglasitev za mrtve.

Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase spodaj navedeni pogrešanci za mrtve, ker se more o njih po § 240. o. d. z., o. s. po § 1. zak. z dne 31. marca 1918., drž. zak. št. 128, domnevati, da so umrli. Pogrešance navedeno sodišče pozivlje, da naj se zglase pri njem, ako še žive, ali naj mu dajo to kako drugače na znanje. Vsakdo, ki bi kaj vedel o katerem teh pogrešancev, naj to sporoči sodišču ali skrbniku.

Ime, rojstni dan, stan in zadnje bivališče pogrešanca	Bistvene okoliščine, na katere so predlog opira	Uvedbo postopanja predlaga	Ime in bivališče skrbnika	Dan in opr. št. oklica	Oklicni rok poteše dne
Bišek Josip, rojen 7. februarja 1886. v Davči, pristojen v Sorico pri Škofji Loki, hišar iz Davč št. 59.	Odšel je začetkom svetovne vojne kot vojak na fronto, in od tedaj ni glasu o njem.	Gartner Frančiška, posestnika hči in Raven št. 2.	—	14. 8. 1930., T 11/30—3.	31. marca 1931.
Brecelj Janez, rojen 15. decembra 1896. na Rakeku, r. k., samski, posestnika sin na Rakeku št. 87.	Je odšel s 27. domobranskim polkom leta 1915. na fronto v Galicijo. Dne 5. avgusta 1916. je bil težko ranjen in od tedaj o njem ni glasu.	Brecelj Franc, posestnik na Rakeku 87.	—	14. 8. 1930., T 11/30—3.	
Jenko Franc, rojen 10. novembra 1900. v Zgornji Šiški, pristojen v Vodice, srez Kamnik, r. k., delavec v Ljubljani, Celovška cesta št. 91.	Kot prostovoljni strelec odšel s pehotnim polkom št. VI. v svetovno vojno in od konca leta 1918. ni glasu o njem.	Državni zaklad kraljevine Jugoslavije.	—	24. 8. 1930., T 12/30—4.	
Stros Franc, rojen 23. marca 1878. pri Stari fužini št. 31., r. k., oženjen, posestnik v Stari fužini št. 8 pri Bohinju, pristojen v Srednjo vas pri Bohinju.	Je odšel kot vojak s 27. domobranskim pehotnim polkom na fronto v Galicijo in od konca leta 1918. ni nobenega glasu o njem.	Stros Frančiška, posestnika žena v Stari fužini št. 8.	—	25. 8. 1930., T 14/30—3.	31. januarja 1931.
Revstek Vincenc, rojen 20. januarja 1877. v Globeli, pristojen v Sodražico, r. k., oženjen, posestnik v Viševku št. 35 pri Rožu.	Je odšel v juniju 1916. kot vojak s 27. domobranskim pehotnim polkom v Galicijo na bojišče. Od 10. avgusta 1916. dalje ni glasu o njem.	Revstek Terezija, posestnika žena v Viševku št. 35 pri Rožu.	—	5. 4. 1930., T 18/30—3.	
Sivec Franc, rojen 15. februarja 1886. v Iški vasi, srez Ljubljana-okolica in tja pristojen, r. k., samski, posestnikov sin v Iški vasi št. 12.	Se je udeležil leta 1914. s 27. domobranskim pehotnim polkom bojev pri Premyslu in od takrat ni več glasu o njem.	Sivec Anton, posestnik v Iški vasi 12.	—	11. 4. 1930., T 19/30—3.	
Rudesch Herbert, rojen 18. novembra 1891. v Astrahanu v Rusiji, pristojen v Ljubljani, r. k., samski, zasebni uradnik, nazadnje bivajoč v Leningradu.	Odšel je kot vojak v letu 1915. ali 1916. na fronto in baje padel v Rusiji 1. 1919.	Rudesch Evgen, zasebni uradnik v Zagrebu, Cernomerec 56 c.	—	24. 4. 1930., T 17/30—3.	31. marca 1931.
Komar Janez, rojen 1. julija 1870. v Zalogu pri Sv. Trojici, srez Kamnik, pristojen v Ljubljani in stanujoč tu, Krakovska ulica št. 13.	Odšel januarja 1916. kot vojak v Admont, od tam v Zeleniko, od koder je zadnjič pisal 24. junija 1916.	Komar Ana, zasebnica v Ljubljani, Krakovska ulica št. 13.	—	26. 4. 1930., T 20/30—4.	
Zupan Franc, rojen 14. februarja 1889. v Retnjem 3, pristojen v Križe pri Trzinu, r. k., vdovec, posestnik in mlinar v Retnjem 3.	Odšel je ob začetku svetovne vojne s 17. pehotnim polkom na bojišče ter od tam zadnjič pisal leta 1915.	Katarina Zupan, posestnika hči, Retnje št. 3.	—	1. 5. 1930., T 21/30—3.	